

Vlaanderen
is natuur

De Voerstreek

Bijzonder leefgebied voor
bijzondere habitats en soorten

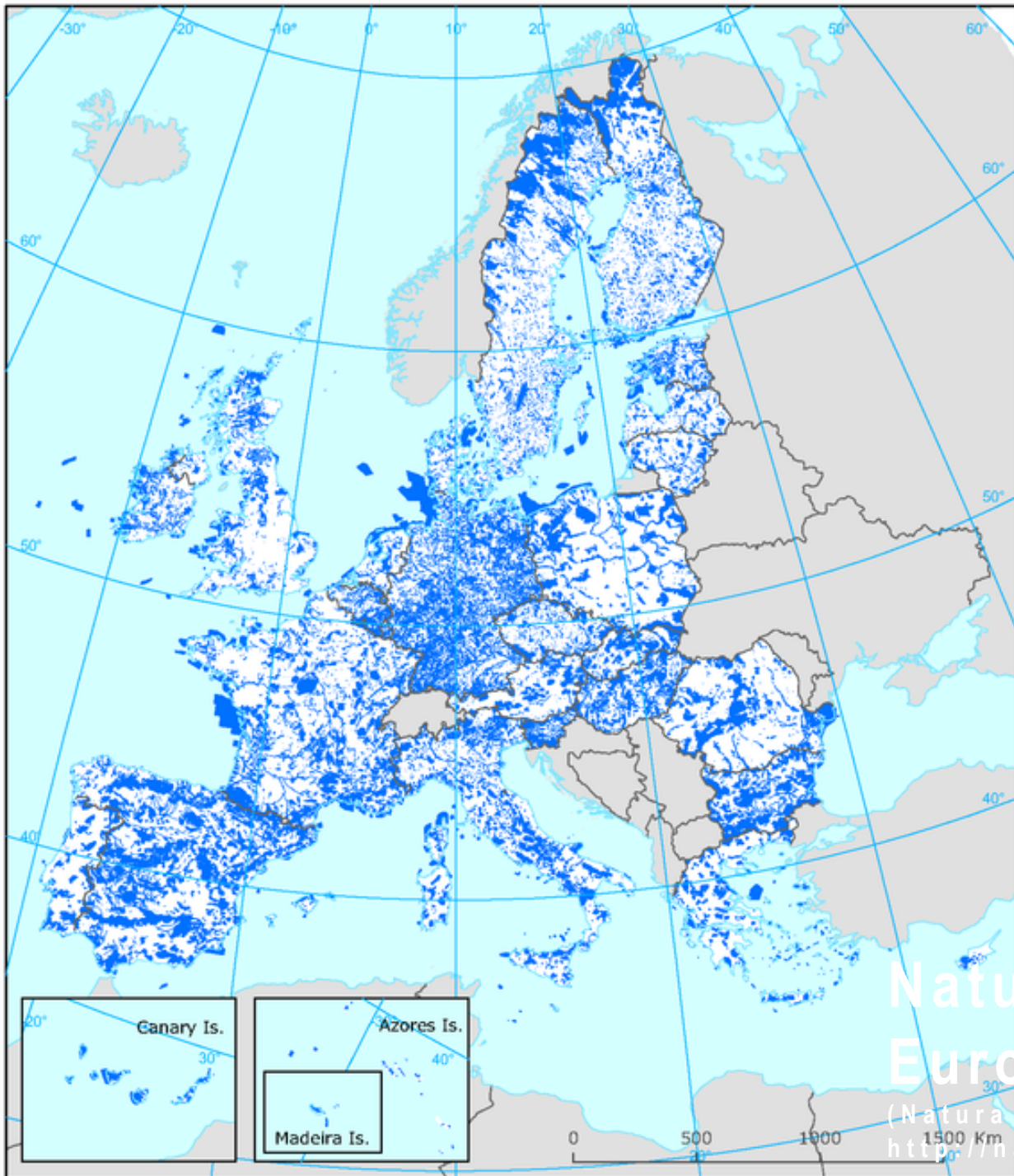
AGENTSCHAP
NATUUR & BOS

Europese natuurdoelen

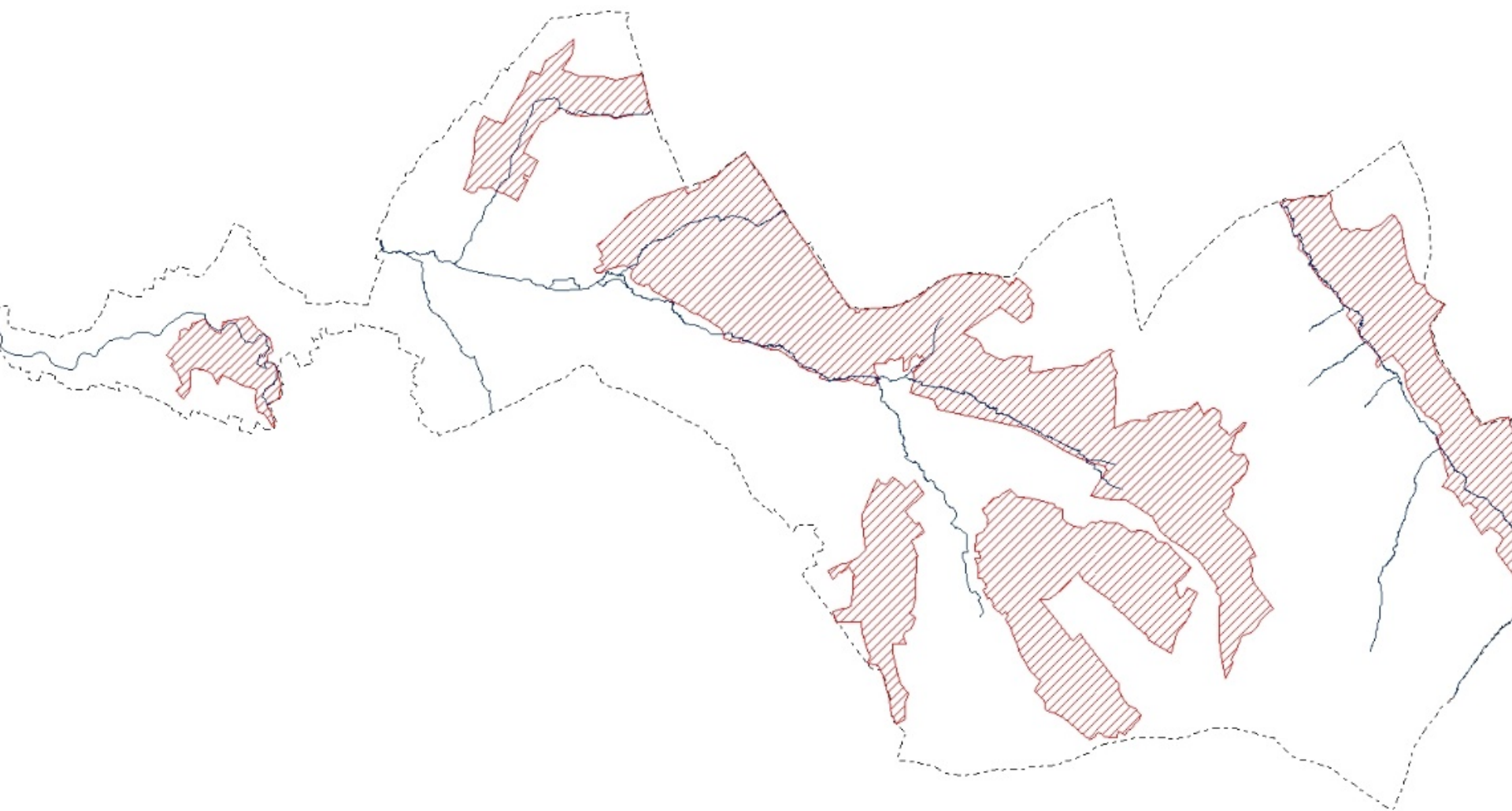

**Distribution of
Natura 2000 sites
across EU Member States**

 Natura 2000 sites

SBZ Voeren

0 0,5 1 2 Kilometers

Natuurdoelen = Gunstige staat

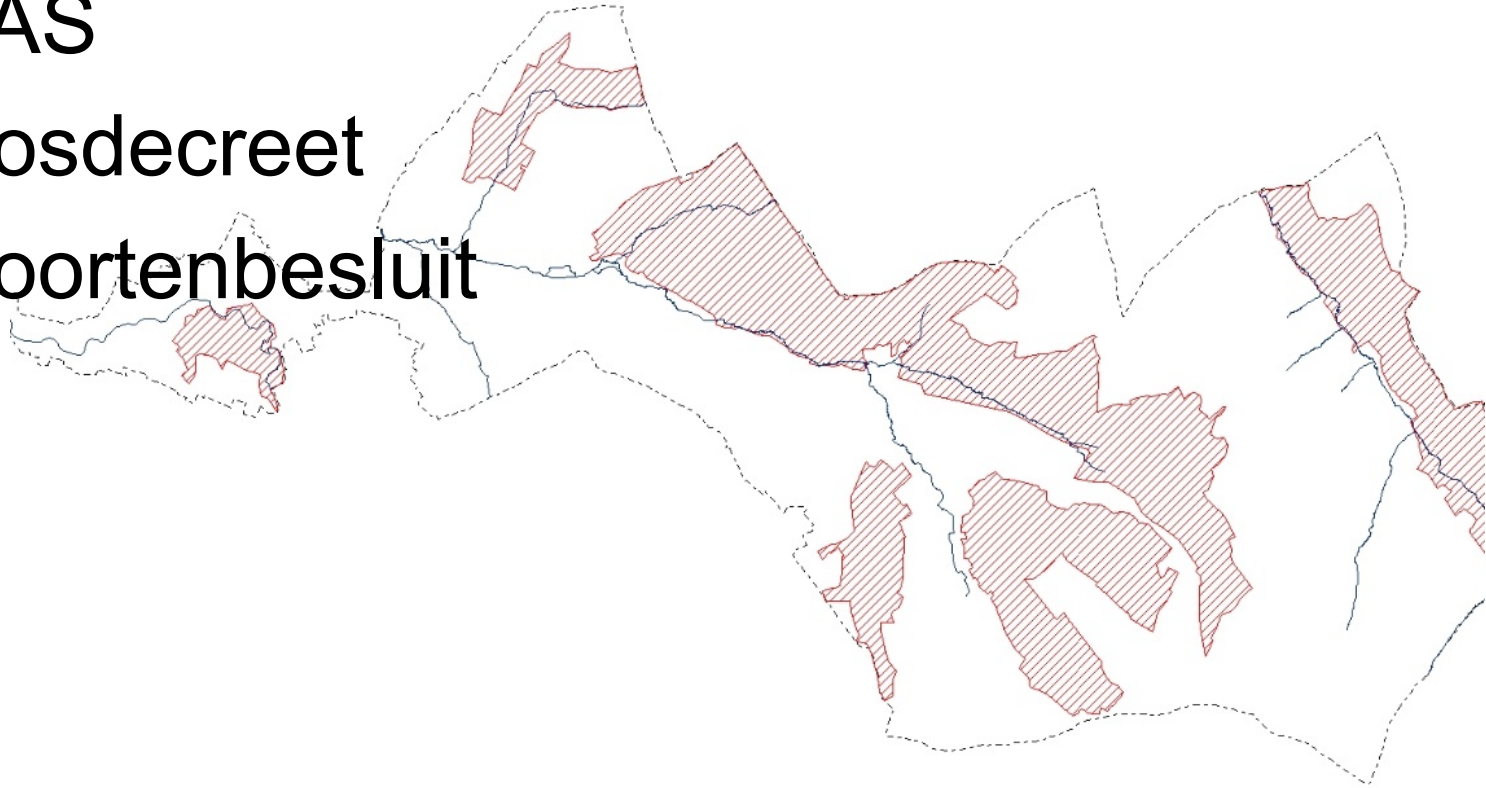
Habitat code	Oppervlakte (ha)
	totaal doel
3260	0.0
4030	16.0
6210	0.5
6230	17.0
6410	1.0
6430	4.0
6510	214.0
7220	0.0
9110	403.0
9120	118.0
9130	64.0
9150	4.0
9160	266.0
91E0	45.0

G-IHD vertaald naar S-IHD

Habitat code	Naam kort	Prioriteit
3260	Ondiepe beken en rivieren met goede structuur en watervegetaties	2050
4030	Droge heide	2050
6210	Droge kalkgraslanden en struweel op kalkbodem.	2020
6230	Heischrale graslanden en soortenrijke graslanden van zure bodems	2050
6410	Blauwgraslanden en Veldrusgraslanden	2050
6430	Vallei- en Bronbossen	2050
6510	Glanshavergraslanden en Grote vossenstaart graslanden met Grote pimpernel of Weidekerveltorkruid	2050
7220	Kalktufbronnen met tufsteenformatie	2020
9110	Veldbies-Beukenbossen	2050
9120_9190	Droge loofbossen	2050
9130	Eiken-Beukenbossen met Wilde hyacint en Parelgras-Beukenbossen	2050
9150	Kalkrijke beukenbossen	2020
9160	Essen-Eikenbossen zonder Wilde hyacint	2050
91E0	Vallei- en Bronbossen	2050

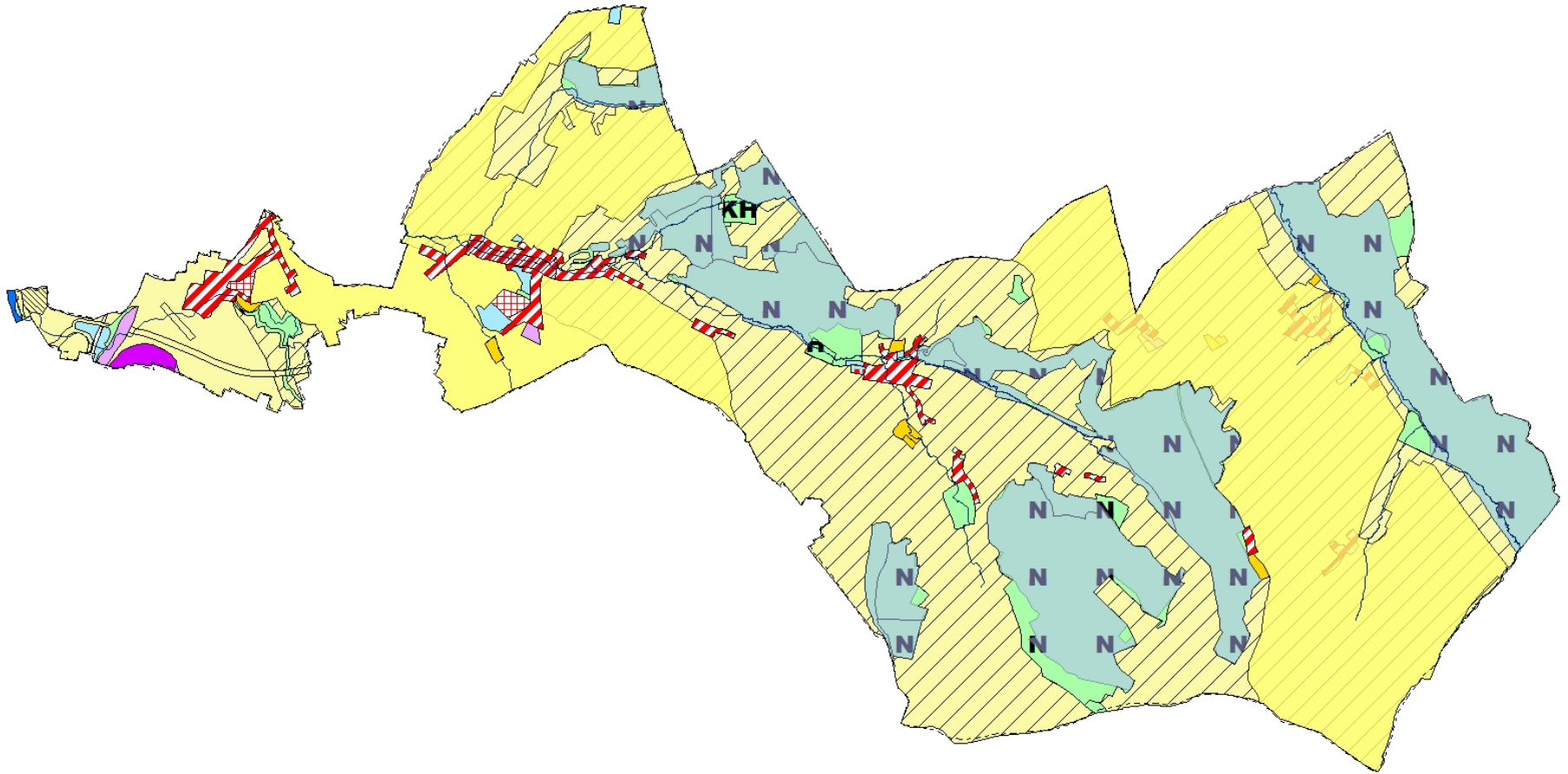
Passieve implementatie

- Vergunningen / Passende beoordeling
- PAS
- Bosdecreet
- Soortenbesluit

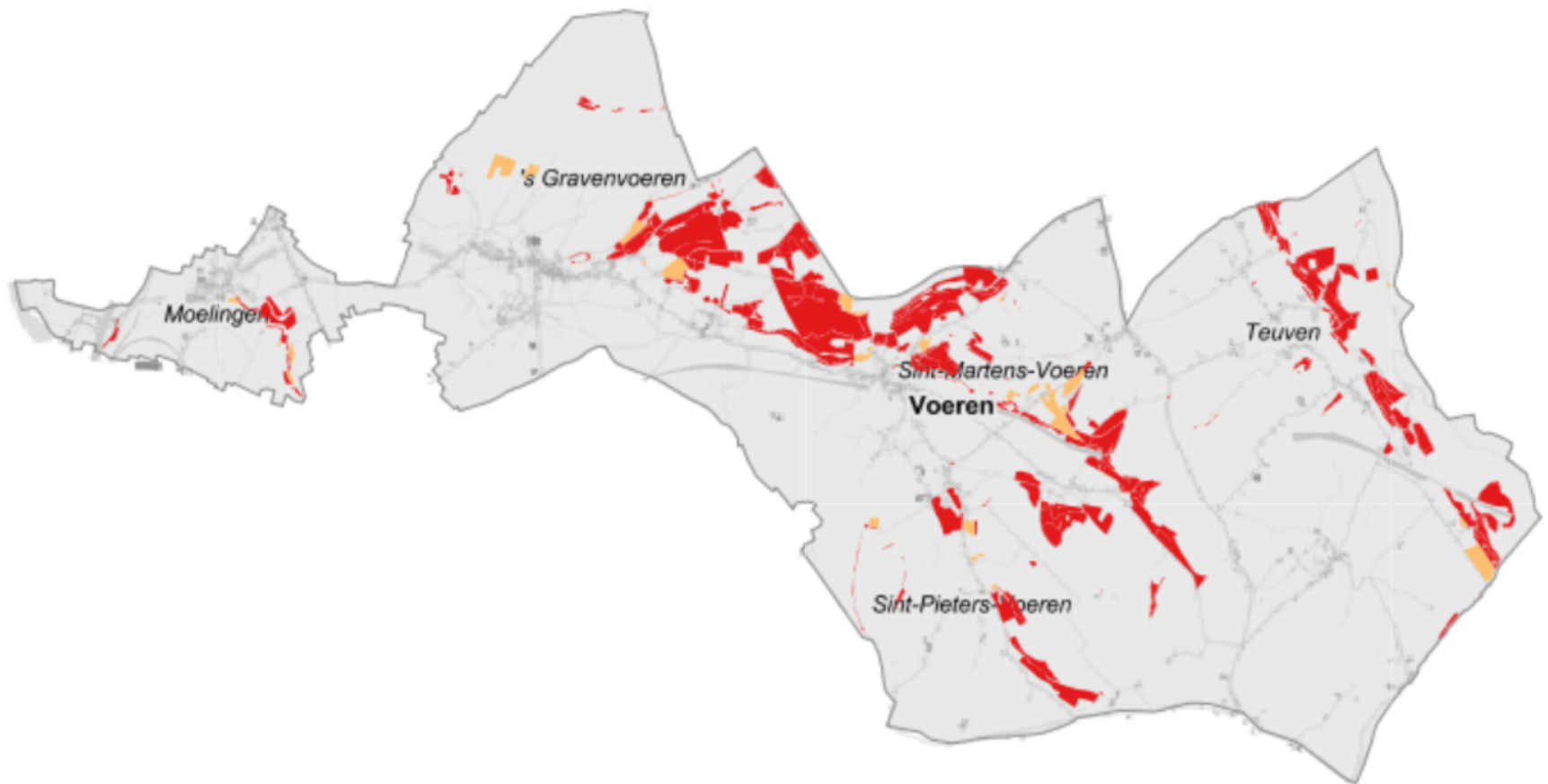
Passieve implementatie

- Bestemmingsvoorschriften

Passieve implementatie

- Historisch permanent grasland (natuurdecreet)

Actieve implementatie

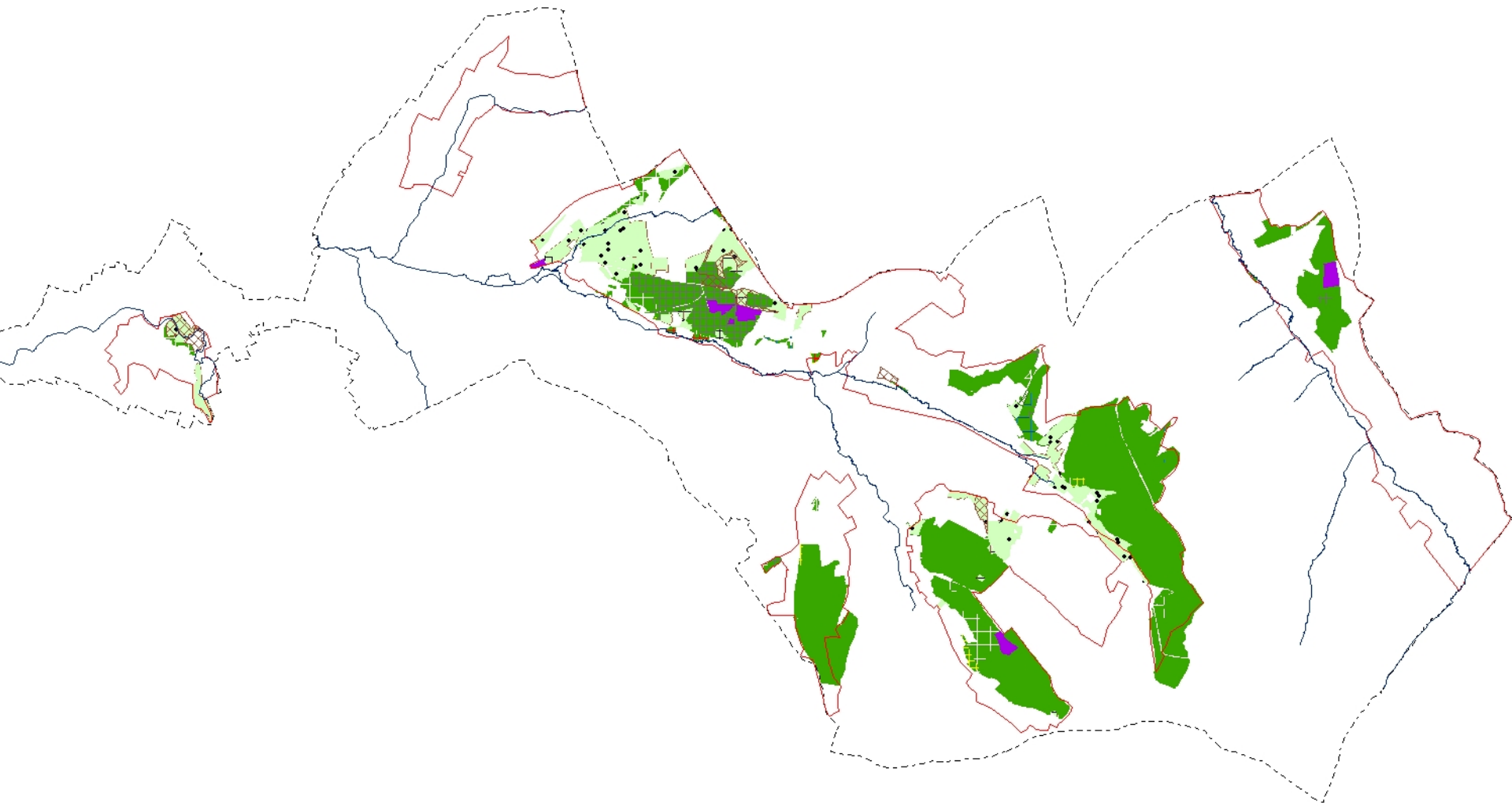
- (Afbakenen)
- Aankopen
- Inrichten
- Beheren

► Instrumenten/subsidies

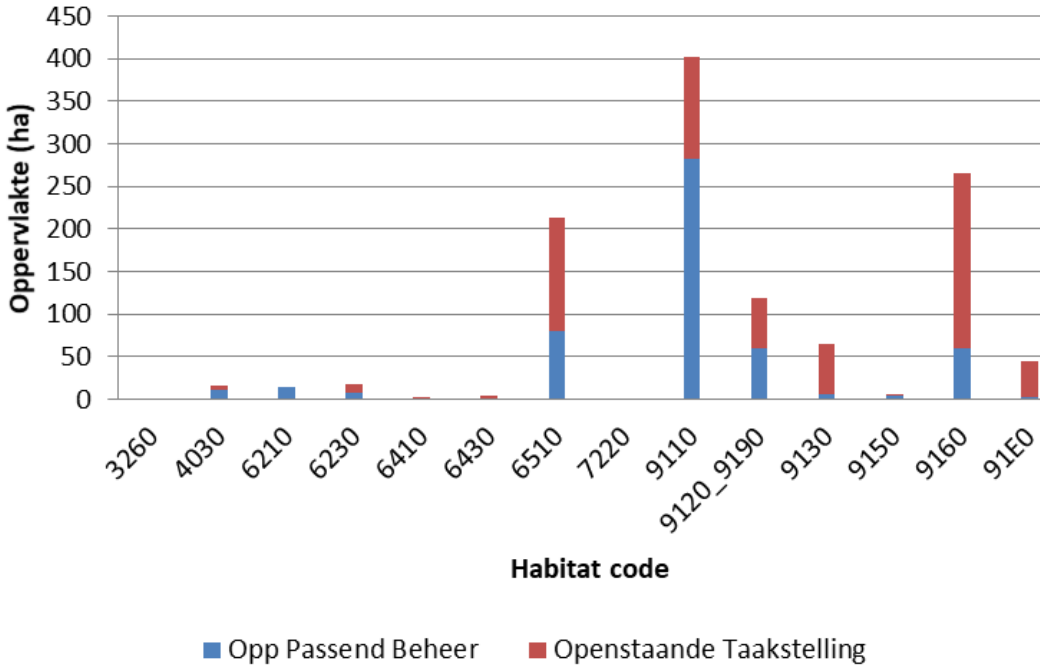
- Natuurbeheerplannen (privé)
- Projectsubsidie natuur
- Bebossiping landbouwgrond
- Premies OE
- Beheerovereenkomsten
- PDPO-projecten
- Landinrichting
- Water-Land-Schap
- Erosiebestrijding

Natuurdoelen – MP1.1

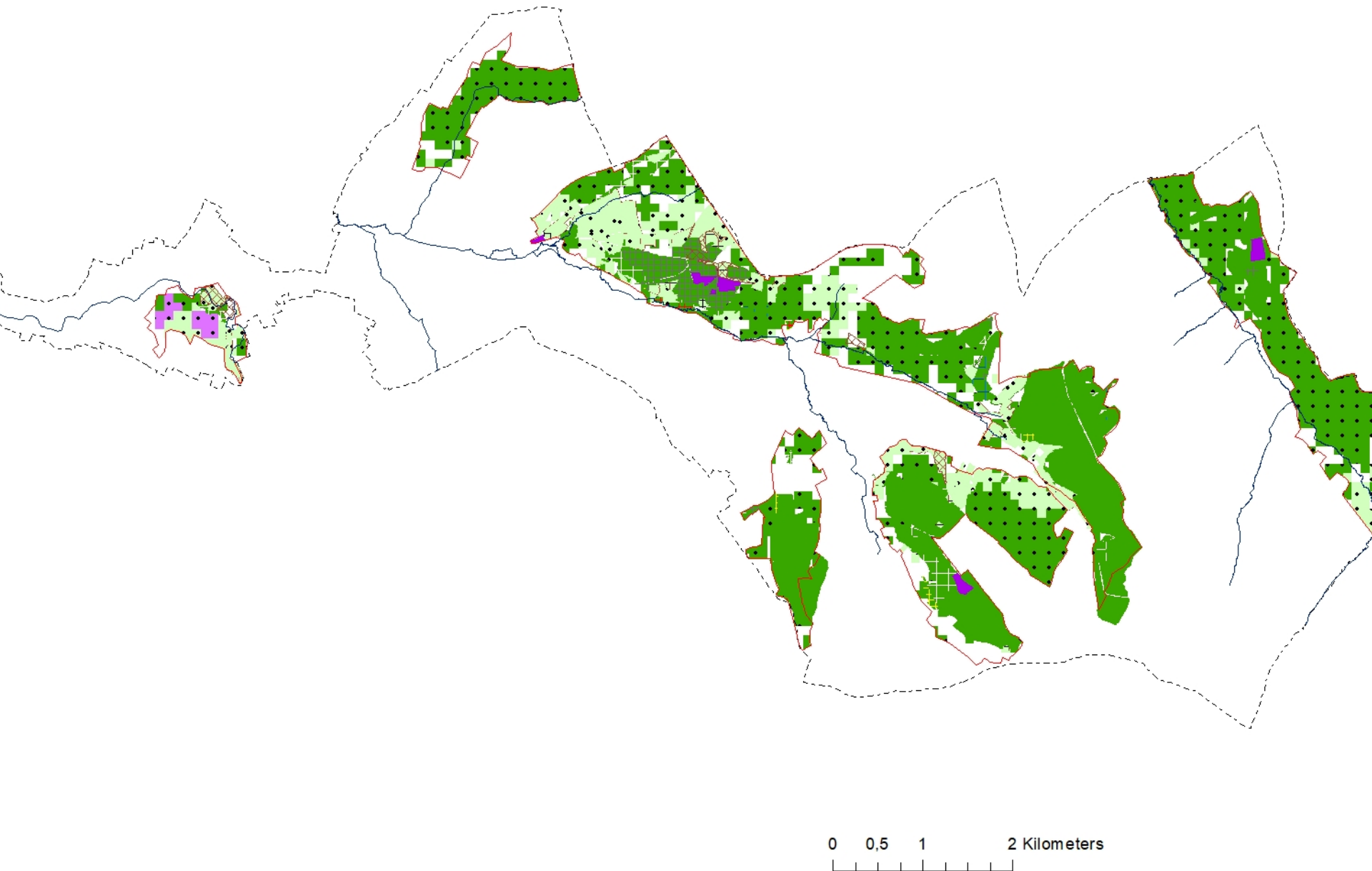
0 0,5 1 2 Kilometers

Taakstelling

Habitat code	Naam kort	Prioriteit
3260	Ondiepe beken en rivieren met goede structuur en watervegetaties	2050
4030	Droge heide	2050
6210	Droge kalkgraslanden en struweel op kalkbodem.	2020
6230	Heischrale graslanden en soortenrijke graslanden van zure bodems	2050
6410	Blauwgraslanden en Veldrusgraslanden	2050
6430	Vallei- en Bronbossen	2050
6510	Glanshavergraslanden en Grote vossenstaart graslanden met Grote pimpernel of Weidekerveltorkruid	2050
7220	Kalktufbronnen met tufsteenformatie	2020
9110	Veldbies-Beukenbossen	2050
9120_9190	Droge loofbossen	2050
9130	Eiken-Beukenbossen met Wilde hyacint en Parelgras-Beukenbossen	2050
9150	Kalkrijke beukenbossen	2020
9160	Essen-Eikenbossen zonder Wilde hyacint	2050
91E0	Vallei- en Bronbossen	2050

Natuurdoelen + zoekzone

Boslandschap

Boslandschap

Eikenbos met witte veldbies (ql)

Beukenbos met witte veldbies (fl)

Europees habitatype 9110(Natura 2000)

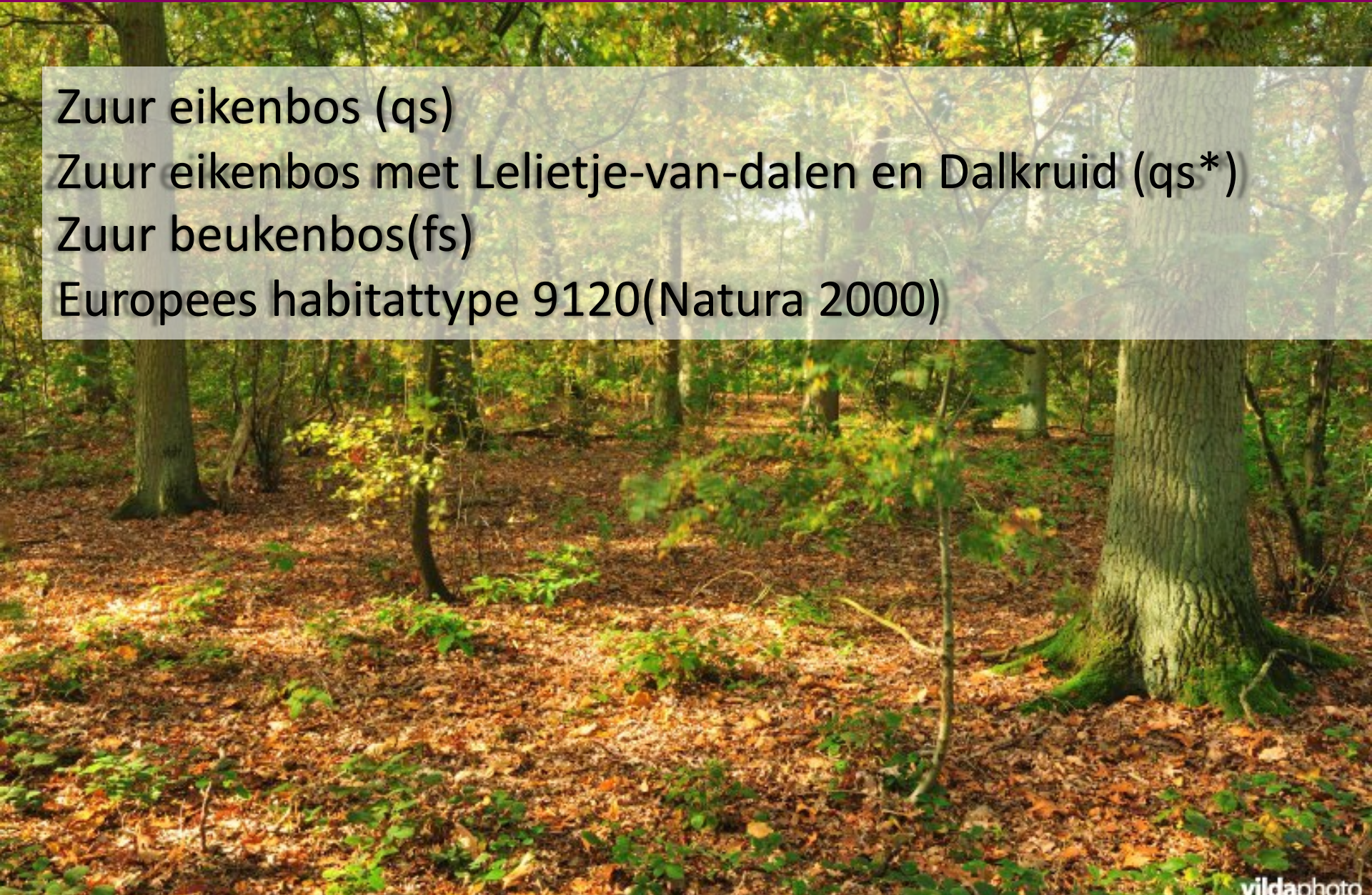
Boslandschap

Zuur eikenbos (qs)

Zuur eikenbos met Lelietje-van-dalen en Dalkruid (qs*)

Zuur beukenbos(fs)

Europees habitattype 9120(Natura 2000)

Boslandschap

Zuur eikenbos (qs)

Zuur eikenbos met Lelietje-van-dalen en Dalkruid (qs*)

Zuur beukenbos(fs)

Europees habitattype 9120(Natura 2000)

Boslandschap

Eiken-haagbeukenbos (qa)

Europees habitatype 9160 (Natura 2000)

Boslandschap

Eiken-haagbeukenbos (qa)

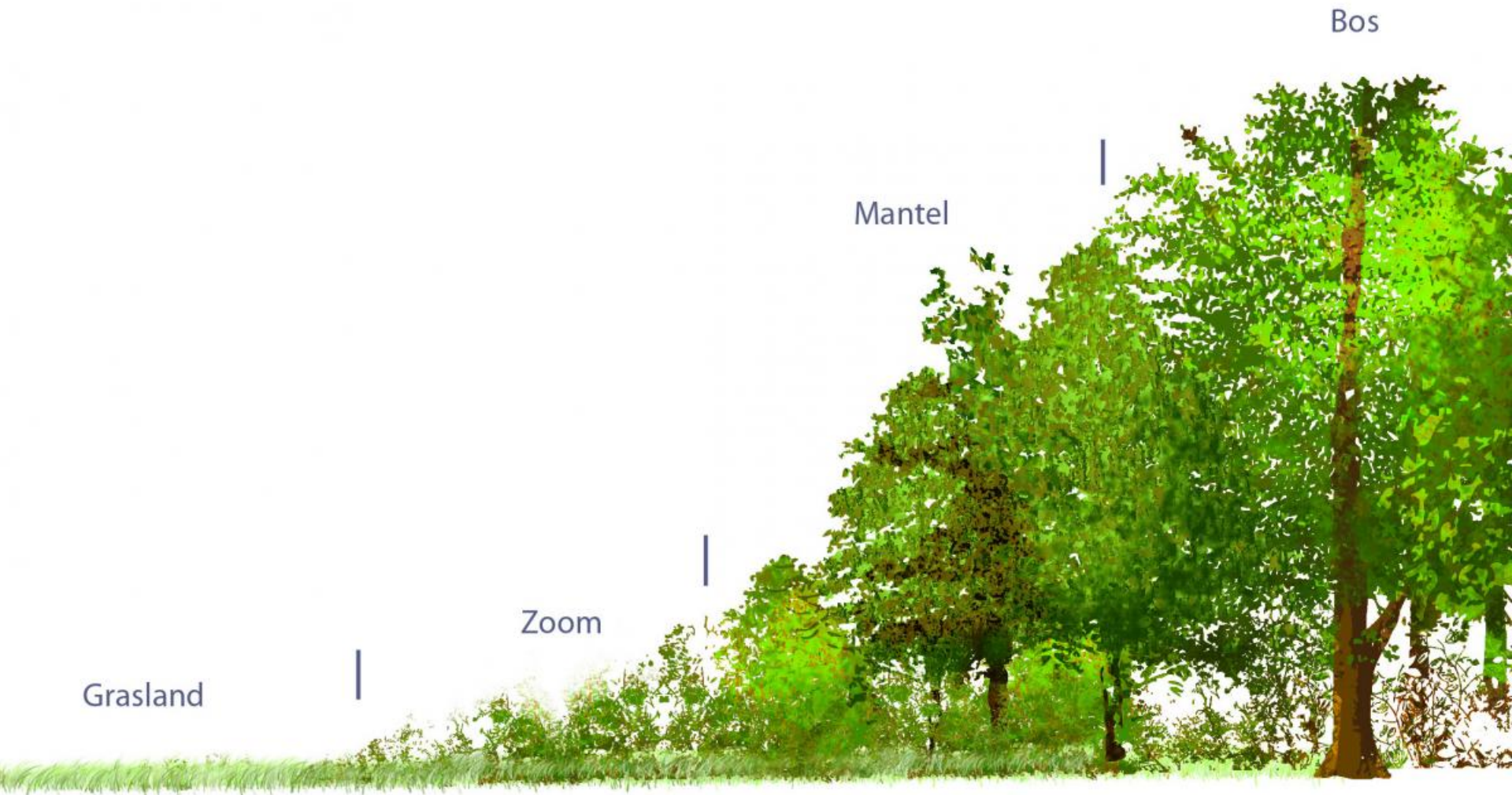
Europees habitatype 9160 (Natura 2000)

Boslandschap

Boslandschap

Boslandschap

Hazelmuis

Europees beschermde soort (Natura 2000)

Boslandschap

Boslandschap

Klein-schalig landschap met soortenrijke graslanden

Mesofiel hooilanden

Kalkrijk kamgrasland (huk)

Europees habitatype 6510 (Natura 2000)

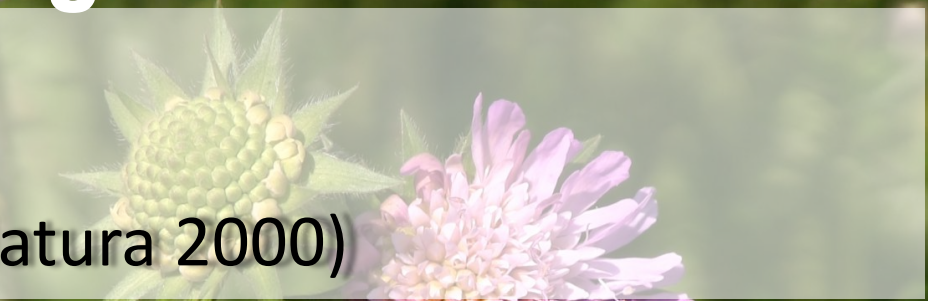
Kalkrijk
Kamgrasland

Kleinschalig landschap met soortenrijke graslanden

Mesofiel hooilanden

Kalkrijk kamgrasland (huk)

Europees habitatype 6510 (Natura 2000)

Klein-schalig landschap met soortenrijke graslanden

Mesofiel hooiland
Glanshaverhooiland (hu)
Europees habitatype 6510 (Natura 2000)

Droog heischraal grasland (hn)
Europees habitatype 6230 (Natura 2000)

Kleinschalig landschap met soortenrijke graslanden

Moerasspirearuipte
RBB_hf
6430_ruigte

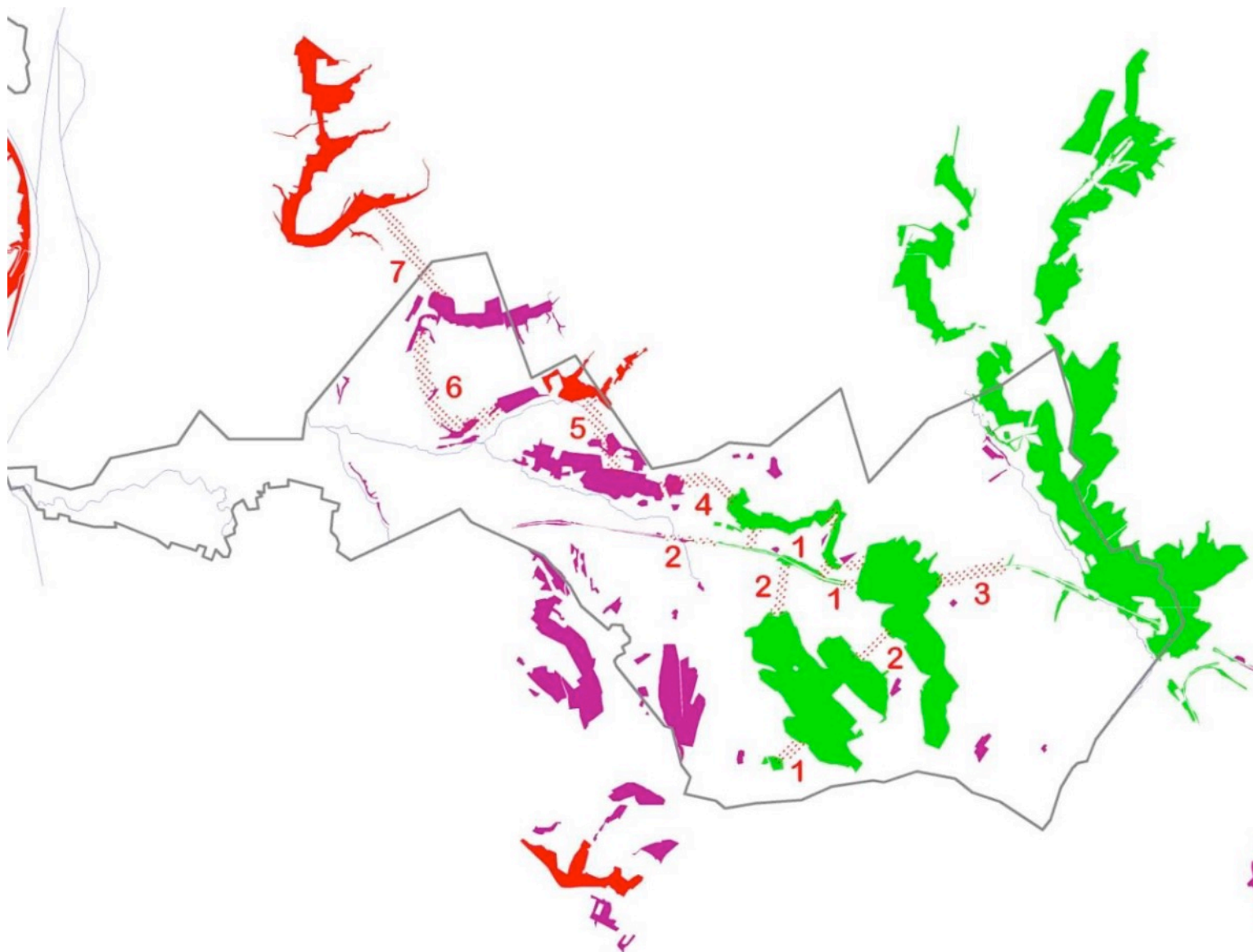
Blauwgrasland
6410

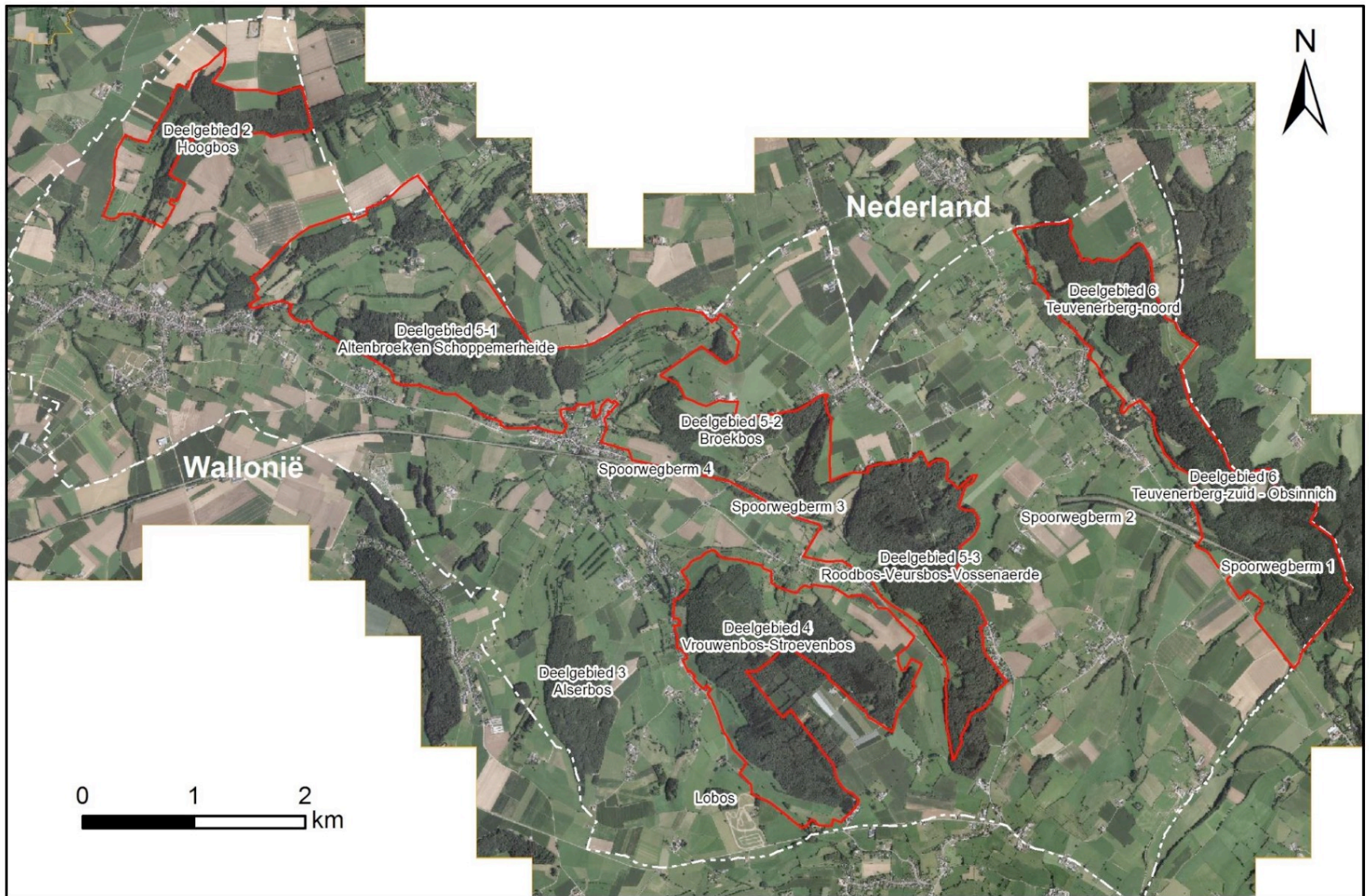
soortenrijke graslanden

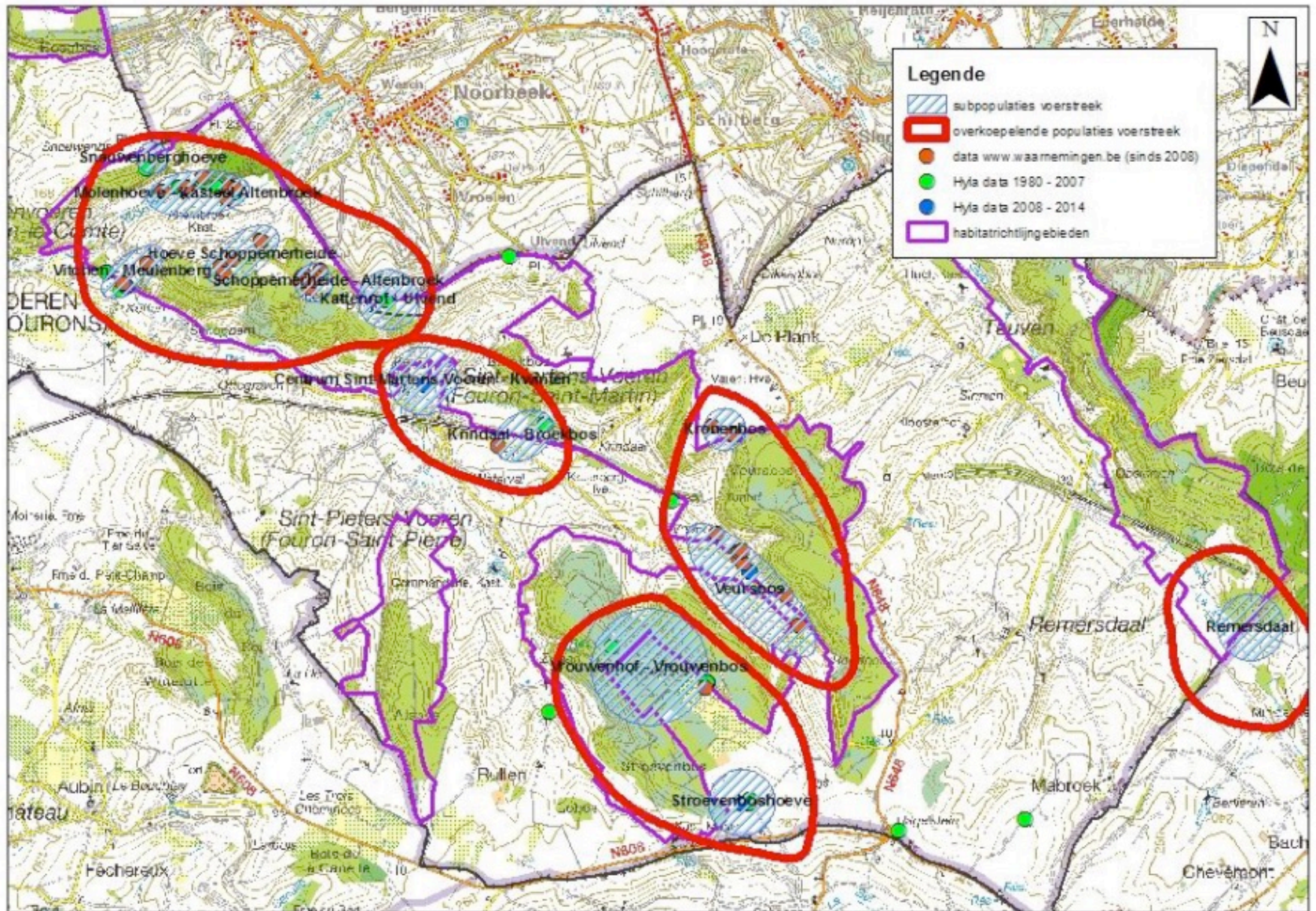
SBP hazelmuis

SBP hazelmuis

SBF vroedmeesterpad

SBP Vroedmoedersterpad

Doelen Grauwe klauwier

-G-IHD populatie = 80 bp

-som doelen vermeld in S-IHD = 80 - 85 bp

-G-IHD leefgebied (habitat + niet-habitat) =
200 - 350 ha (waarvan indicatief 2 ha 2330,
2 ha 6410, 50-70 ha 6510 en 146-276 ha RBB)

-huidige som S-IHD leefgebied = 338 - 376 ha,
waarvan 261-289 ha niet gedekt door habitatdoelen

BE2200029 Vallei- en brongebieden
van de Zwarte Beek, Bolisserbeek en
Dommel met heide en vengebieden
BE2218311 Militair domein en de vallei
van de Zwarte Beek

SBZ-H + SBZ-V

Doel populatie = 4 - 6 bp

Doel leefgebied =
- 22 ha extra RBB

BE2221314 Hamonterheide, Hageven,
Buitenheide, Stamprooierbroek
en Mariahof

Doel populatie = 2 bp buiten SBZ-H

Doel leefgebied =
geen extra leefgebied

BE2200034 Iitterbeek met Brand, Jagersborg
en Schootsheide en Bergerven

Doel populatie = 10 bp

BE2200033 Abeek met aangrenzende moerasgebieden

Doel populatie = 10 bp

Doel leefgebied =
120 - 130 ha extra RBB in beide SBZ-H samen

BE2200037 - Uiterwaarden langs de
Limburgse Maas en Vijverbroek
SBZ-H

Doel populatie = 3 - 4 bp

Doel leefgebied =
lift mee op doelen habitats

BE2200035 en BE2200727
Mechelse Heide en Vallei
van de Ziepbeek

SBZ-H + SBZ-V

Doel populatie =
2 bp

Doel leefgebied =
2 ha extra 2310/330

BE2200041 Jekervallei en
bovenloop van de Demervallei
SBZ-H

Doel populatie = 5 bp

Doel leefgebied =
20 ha extra RBB

BE2200042 Overgang Kempen -
Haspengouw

SBZ-H

Doel populatie =
3 bp

Doel leefgebied =
5 - 10 ha extra RBB

BE 2400014 Demervallei
BE 222316 De Demervallei
SBZ-H + SBZ-V

Doel populatie = 0-1 bp

Doel leefgebied =
geen extra leefgebied vereist

BE2200036 Plateau van Caestert
met hellingbossen en mergelgrotten
SBZ-H

Doel populatie =
5 bp

Doel leefgebied =
35 ha extra 6510, 6210 en 6230
(habitatdoelen)
3-4 ha extra RBB

BE2200039 Voerstreek
SBZ-H

Doel populatie = minstens 26 bp

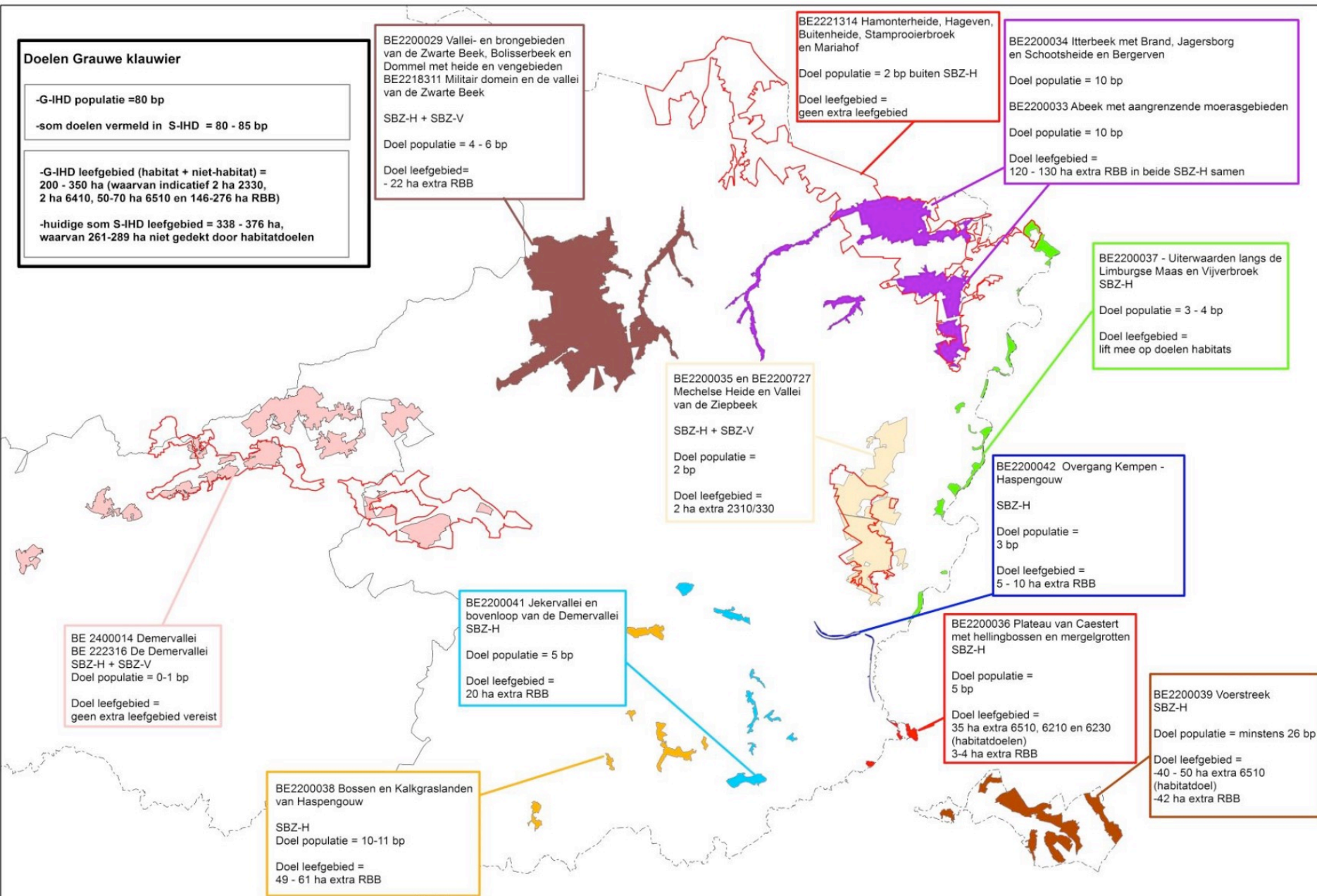
Doel leefgebied =
-40 - 50 ha extra 6510
(habitatdoel)
-42 ha extra RBB

BE2200038 Bossen en Kalkgraslanden
van Haspengouw

SBZ-H

Doel populatie = 10-11 bp

Doel leefgebied =
49 - 61 ha extra RBB

A person wearing a green shirt, orange helmet, and safety gear is using a chainsaw to clear a field of tall, wildflowers. The field is filled with various species, including white daisies, yellow flowers, and purple blossoms. In the background, there are trees and a wooden structure.

Het Nieuwe Natuurbeheerplan

Waarom een nieuw plan?

Bosbeheerplan

Bermbeheerplan

Beheerplan bos/
natuureservaat

Harmonisch
Park en Groen-
beheerplan

Natuur- beheerplan

Multifunctioneel NB

Duurzaam natuurbeheer: P-P-P

→ streven naar optimale invulling van

- **ecologische functie:** bv. vegetaties, soorten en hun leefgebieden (planet)
- **sociale functie:** bv. recreatie (people)
- **economische functie** (prosperity/profit)

binnen de draagkracht van een gebied.

Concept Multifunctioneel NB

Verhouding drie hoofdfuncties:

→ ~ aspiraties eigenaar

→ ~ terreincondities

→ ~ geldende beleidskaders (bv. binnen SBZ,...)

Natuurbeheerplan

- Beheerplan **niet verplicht**, behalve
 - ANB
 - Openbare eigenaars → IHD
 - Wel nodig → subsidie, reservaat
- Beheerplan = werkinstrument = verbintenis (24 j)
- Voordelen!

Natuurbeheerplanning

Vrijstelling via goedgekeurd natuurbeheerplan van:

- machtigingen in toepassing v.h. BD
- natuurvergunningsplicht vegetaties/KLE
- individuele ontheffing op VEN-verboden
- passende beoordelingsplicht
- afwijking op de verboden uit het Soortenbesluit
- omgevingsvergunningsplicht voor ontbossing ter realisatie van Europese natuurdoelen in natuurreservaten (type 4) (art 47 BD)
- omgevingsvergunningsplicht voor het vellen van hoogstammige bomen en aantal kleine inrichtingswerken

Natuurbeheerplanning

Vrijstelling in NBP van de omgevingsvergunningsplicht voor volgende kleine inrichtingswerken (zie BVR vrijstelling, art. 6.2)

- het aanleggen of herinrichten van perceelsopritten en perceelsovergangen, inclusief de eventueel hiervoor strikt noodzakelijke inbuizing van grachten;
- het aanleggen, inbuizen, openleggen, herprofiëren of geheel of gedeeltelijk dempen van grachten voor de detailontwatering van een gebied, voor zover de bodem van de aan te leggen grachten niet dieper is dan 1,5 meter, gemeten vanaf het maaiveld;
- het uitvoeren van reliëfwijzigingen van minder dan een meter die de aard en de functie van het terrein niet wijzigen;
- het plaatsen of herinrichten van kleinschalige toeristisch-recreatieve infrastructuur zoals zitbanken, picknicktafels, vuilbakken, fietsenrekken, speeltoestellen, infopanelen en infokiosken;
- het plaatsen of herinrichten van kleinschalige faunavoorzieningen;
- het aanleggen of herinrichten van infiltratie- of buffervoorzieningen met een maximale oppervlakte van 100 vierkante meter;
- het aanleggen of herinrichten van poelen in functie van natuur- of landschapsbeheer met een maximale oppervlakte van 100 vierkante meter.

Natuurbeheerplanning

Geen vrijstelling via goedgekeurd natuurbeheerplan van:

- Ontbossingen - tenzij ter realisatie van Europese natuurdoelen in natuurreservaten (type 4)
- Vergunning CBS bosaanplanting in AG ihkv Veldwetboek
- Archeologienota in bepaalde gevallen
(<https://www.onroerenderfgoed.be/nl/beheer/archeologisch-traject-bij-vergunningsaanvragen/wanneer-ben-je-verplicht-een-archeologisch-vooronderzoek-uit-te-voeren/>)
- (project)MER-regelgeving (NBP = een vergunning!)
- Grondverzetsregeling
- Watertoets

Natuurbeheerplanning: ambitieniveaus

Type NBP afhankelijk van doelstellingen

TYPE 1	TYPE 2	TYPE 3	TYPE 4
• Stand still • zorgplicht	• Min. 25% natuurstreefbeelden • Criteria geïntegreerd natuurbeheer	• Min. 90% natuurstreefbeelden • Criteria geïntegreerd natuurbeheer	• Reservaat • Type 3 + erfdienstbaarheid

AMBITIE VOOR NATUUR

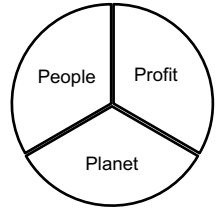

SUBSIDIES

Criteria geïntegreerd natuurbeheer

1. Horizontale criteria voor heel het terrein
o.a. geen pesticiden, geen bemesting, zorgplicht

2. Criteria enkel voor natuurstreefbeelden

- Goed beheer voor:
 - karakteristieke soorten
 - structuurkenmerken
 - kwaliteit van het natuurlijk milieu
- Bij Europees beschermde habitats of soorten wordt gestreefd naar een goede staat van instandhouding
- Zie BVR criteria geïntegreerd natuurbeheer, Bijlage 1

Natuurbeheerplan

- **Ambitie is keuze, behalve min. type 2:**
 - ANB + openbare eigenaars
 - Privé: VEN en SBZ
 - SBZ: maximaal streven naar type 3 of 4
 - Natuurdomeinen verworven moo realisatie IHD: type 3 of 4
- **Beheerplan = werkinstrument = verbintenis (24 j)**

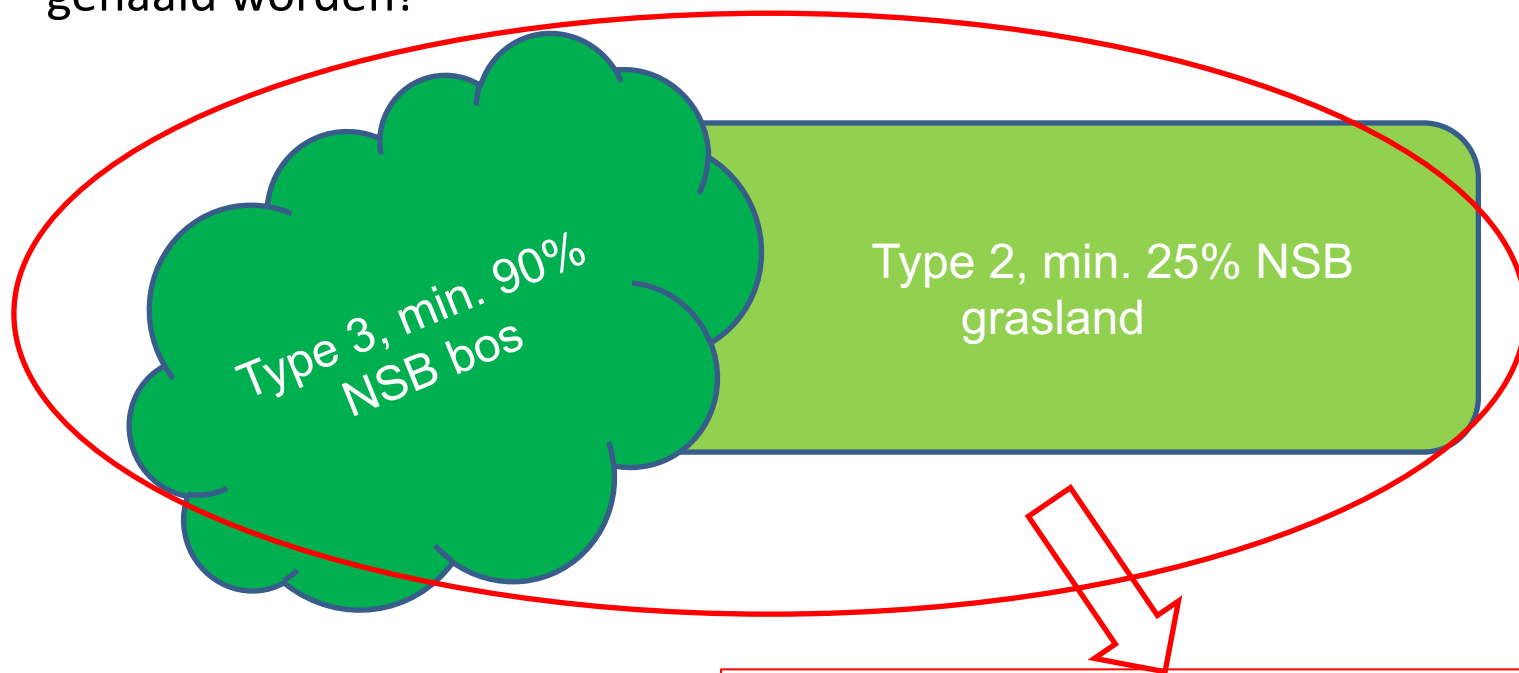
Natuurbeheerplanning

Natuurbeheerplan

- Verschillende terreintypes kunnen in 1 BP
- Verschillende eigenaars en verschillende eigenaarscategorieën (openbaar, privaat) kunnen in 1 BP
- Verschillende **ambities** kunnen in 1 BP

Natuurbeheerplanning: ambitieniveau

- Type 2, 3 en 4 kan gecombineerd worden in 1 BP
- Type 1: apart plan, geen publieke consultatie, geen criteria geïntegreerd natuurbeheer!
- Voorwaarden naar % oppervlakte NSB moeten dan voor de deelgebieden gehaald worden!

Of beide opp. samen: type 2, min. 25% NSB

Het natuurbeheerplan: 5 delen

Duidelijkheid
voor
betrokkenen

Specifiekere
afspraken per
terrein

Eenvoudiger
beheerplan

1. Verkenning:

- **informeel overleg**
- algemene beschrijving + globaal kader voor de 3 functies
- Mogelijke visie op hoofdlijnen wordt uitgewerkt
- Inventarisatie wordt vastgelegd

Ontvangstmelding
binnen 30 dagen

Advies OE

Beslissing VKN
60 d na
volledigheidsverklaring

2. Inventaris:

- Enkel die elementen inventariseren die strikt noodzakelijk zijn voor uitwerken visie en bepalen & opvolgen van doelstellingen.

3. Beheerdoelstellingen

- Visie uit de verkenningsfase wordt uitgediept op basis van resultaten inventarisatie en verdere discussie.

4. Beheermaatregelen

- Concretisering van de visie en de doelstellingen

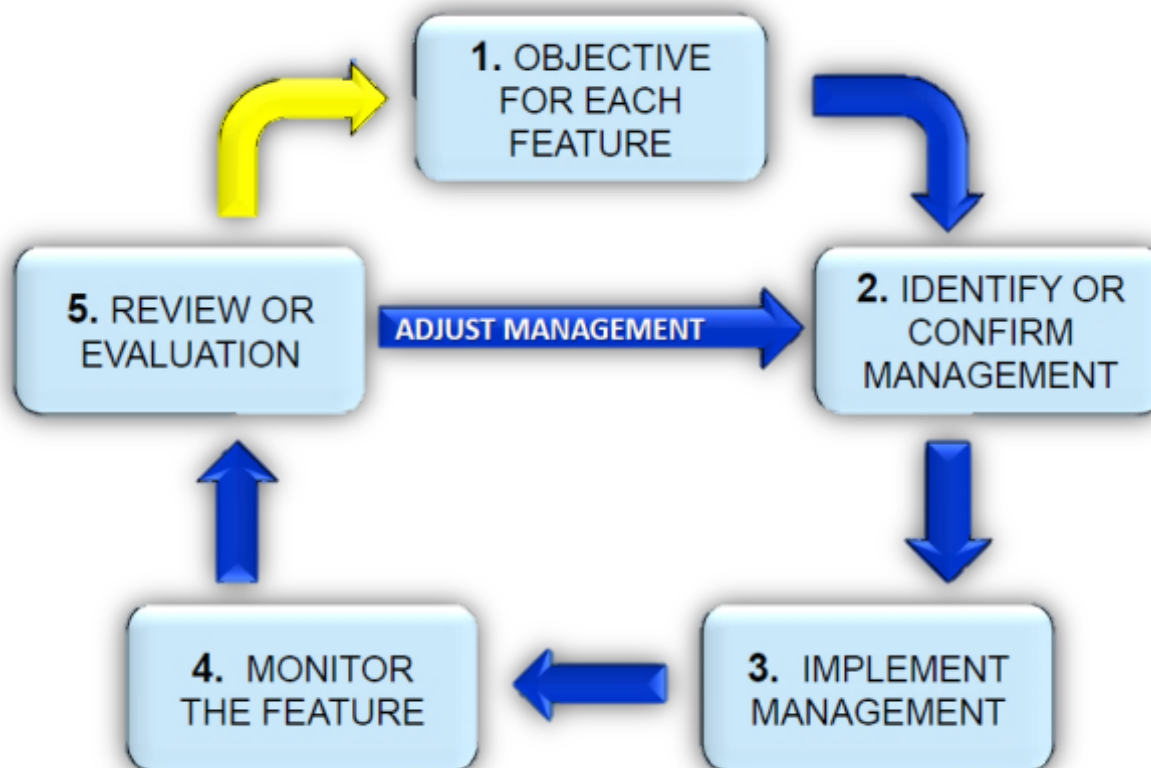
5. Opvolging

- Opvolging van doelen en maatregelen
- Is basis voor 6-jaarlijkse evaluatie beheerplan

Ontvangstmelding
binnen 30 dagen

Deel 5 Opvolging

Adaptief natuurbeheer

© Mike Alexander

Deel 5 Opvolging

- Beheerder registreert jaarlijks uitgevoerde maatregelen die gesubsidieerd worden
- 6-jaarlijks een kwalitatieve evaluatie per natuurstreefbeeld
- Bijsturing of niet? Wordt samen met ANB beslist

Code goede praktijk monitoring

- Bepaalt per natuurstreefbeeld verplichte + mogelijke methode voor beheermonitoring
- Bepaalt welke soorten in aanmerking komen voor inventariseren
- 4 methodes
 - Basis = registreren uitgevoerde werken + 6-jaarlijkse beheerevaluatie op niveau natuurstreefbeeld
 - Basis + opvolgen met indicatorlijsten
 - Basis + opvolgen grond- en/of oppervlaktewaterpeilen
 - Inventariseren van soorten via gestandaardiseerde vangst- of telmethode

Beschikbare hulpmiddelen

- Zie [website ANB](#):

Formulieren, fiches en informatieve documenten

Formulieren Deel 1 Verkenning

- > Formulier natuurbeheerplan type 1, deel 1 Verkenning (doc - 803 KB)
- > Formulier natuurbeheerplan type 2-4, deel 1 Verkenning (doc - 811 KB)
- > Draaiboek voor het invullen van het formulier natuurbeheerplan type 2-4, deel 1 Verkenning (pdf - 125 KB)
- > Formulier erkenning natuurreservaat (doc - 773 KB)

Standaardfiches Deel 2 Inventarisatie

- > Natuurbeheerplan type 1, delen 2-5 inventarisatie standaardfiches (zip - 4.46 MB)
- > Natuurbeheerplan type 2 tot 4 inventarisatie standaardfiches (zip - 7.02 MB)
- > Natuurbeheerplan type 2 tot 4 fiches kwaliteitsbeoordeling (zip - 5.18 MB)

Invulformulier Delen 3 tot 5 Doelstellingen, maatregelen en opvolging

Alleen voor kleinschalige natuurbeheerplannen voor leefgebied van een soort:

- > Formulier natuurbeheerplan type 2-4, delen 3 tot 5 fiche per beheereenheid (doc - 785 KB)

Informatieve documenten

Wat is een natuurstreefbeeld?

Natuurdecreet (art. 2, 50°)

*“een habitat, een ecosysteem of een landschapstype dat **als ecologisch einddoel** in een natuurbeheerplan wordt vooropgesteld”*

BVR natuurbeheerplannen, Bijlage 3

3 x natuurstreefbeelden

Vegetaties

Natura 2000 habitats

Rbb = regionaal belangrijke biotopen

Andere vegetaties (type 2)

Leefgebieden soorten

Europees beschermde soorten

Typische soorten van Europese habitats

Soorten met een goedgekeurd soortbeschermingsprogramma

Beschermde soorten volgens Soortenbesluit (type 2)

Procesgestuurde natuur

Vaak een mozaïek

Streefbeeld vegetaties als basis

Vork mogelijk:
70-80% type A
20-30% type B

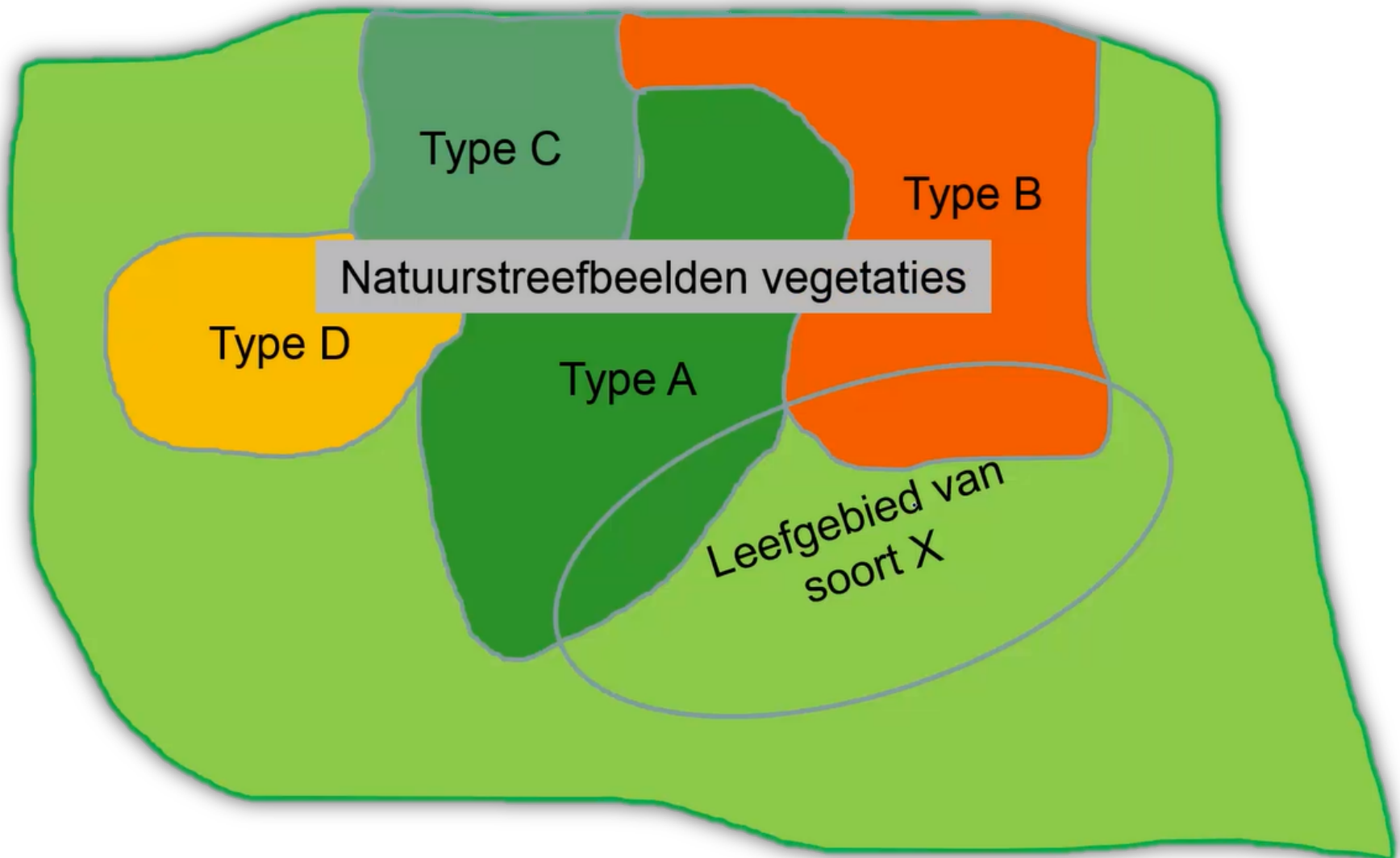
Een natuurlijk proces zorgt voor de ontwikkeling of instandhouding (begrazing, wind, water, successie)

Natuurstreefbeelden vegetaties

BVR Natuurbeheerplannen Bijlage 3

BWK-eenheid	Overeenkomstig de BWK-eenheid: specificatie van welke vegetaties als natuurstreefbeeld in aanmerking komen, volgens het volgende onderscheid: 1° Europees te beschermen habitat; 2° regionaal belangrijk biotoop; 3° andere vegetatie dan Europees te beschermen habitat of regionaal belangrijk biotoop	Natuurstreefbeeld in type twee	Natuurstreefbeeld in type drie of type vier
Soortenrijke permanente graslanden			
• hj: vochtig, licht bemest grasland gedomineerd door russen (pitrus en zeegroene rus; geen veldrus)	<i>Europees te beschermen habitat</i> Habitattype 2190	x	x
• hjb: door russen gedomineerd grasland met boom- of struikopslag	<i>Andere vegetatie</i> soortenrijk licht bemest grasland (hj of hjb) dat geen Europees te beschermen habitat is	x	
• hp*: soortenrijk permanent cultuurgrasland met relict van halfnatuurlijke graslanden	<i>Europees te beschermen habitat</i> habitattype 2190 of 6510	x	x
• hpr*: soortenrijk weilandcomplex met veel sloten en/of microreliëf	<i>Regionaal belangrijk biotoop</i> rbbkam of rbbzil, als vermeld in bijlage 4	x	x
	<i>Andere vegetatie</i> soortenrijk permanent cultuurgrasland met relict van halfnatuurlijke graslanden (hp* of hpr*) dat geen Europees te beschermen	X	

3 x natuurstreefbeelden

Oppervlaktecriterium

Bij terreinen van type 3 en 4:

“minstens 1 natuurstreefbeeld in **ecologisch aaneengesloten geheel**, met minimale oppervlakte:

Strand en duinen	5 ha
Slikken en schorren	5 ha
Stilstaande wateren	0,5 ha
Moerassen	0,5 ha
Heiden en hoogveen	5 ha
Halfnatuurlijke graslanden	0,5 ha
Soortenrijke permanente graslanden	5 ha
Ruigten en pioniersvegetaties	0,5 ha
Struwelen	5 ha
Bossen	10 ha

Oppervlaktecriterium

Voor natuurstreefbeelden leefgebieden van soorten

→ Minimale opp. wordt bepaald door LSVI van INBO

Voorbeeld boomkikker

- *Waterhabitat: complex van >5 permanente en/of tijdelijke kleine (<100m²) of één of meer grote plassen (>100m²)*
- *Landhabitat: >20 ha*

~~(Totale oppervlakte moet minstens 10 ha zijn~~

→ Werd geschrapt uit het BVR)

A person wearing a green shirt, orange helmet, and safety gear is using a chainsaw to clear vegetation in a field. The field is filled with various wildflowers, including white daisies and yellow flowers. In the background, there are trees and a wooden structure.

Subsidies bij natuurbeheerplan

Subsidies bij natuurbeheerplan

- Besluit van de Vlaamse Regering betreffende het verlenen van subsidies voor bebossing en voor herbebossing (BS 20/11/2015)
- Besluit van de Vlaamse Regering van 14 juli 2017 betreffende de subsidiëring van de planning, de ontwikkeling en de uitvoering van het geïntegreerd natuurbeheer (BS 18/10/2017)
- Decreet betreffende de fiscale gunstmaatregelen die verbonden zijn aan natuurbeheerplannen (BS 21/02/2017)
 - Inwerkingtreding op een door de Vlaamse Regering vast te leggen datum

Subsidies bij natuurbeheerplan

	Uitvoering beheer	Opmaak NBP	Inves- tering	Aankoop te bebossen grond	Aankoop grond natuur- reservaat	Open- stelling	Fiscale voordelen
TYPE 1						X	
TYPE 2	X	X	X	X		X	X
TYPE 3	X	X	X	X		X	X
TYPE 4	X	X	X	X	X	X	X

Terugkerende subsidie
 Eenmalige subsidie

Jaarlijks terugkerende subsidies bij natuurbeheerplan

- **Beheermaatregelen voor realisatie van natuurstreefbeelden (type 2/3/4 NBP)**
 1. Basissubsidie
 2. Aanvullend: bosomvorming
 3. Aanvullend: behoud en verbetering van soorten
 4. Aanvullend: opvolging van resultaatindicatoren
 5. Aanvullend: beheer van het natuurstreefbeeld onbeheerde climaxvegetaties
- **Openstelling van terreinen**
 6. Terreinen toegankelijk maken en houden
 7. Werking van onthaalpoorten

1. Basissubsidie

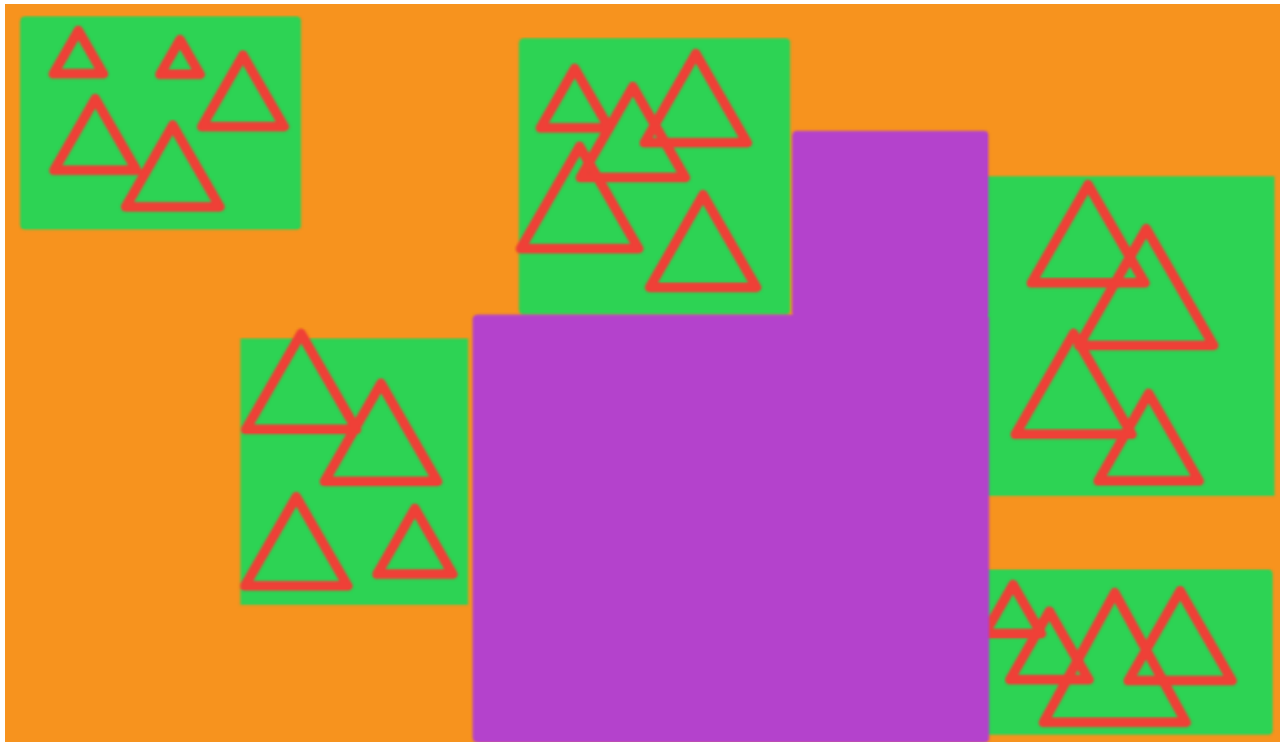
- Forfaitair bedrag afhankelijk van
 - oppervlakte en aard natuurstreefbeelden
 - PAS-relevantie
- Bedrag gebaseerd op inspanning die nodig is voor beheer
- Varieert van €16 tot €3080 per ha per jaar (+ jaarlijkse indexering)
- Wordt toegekend voor 6 jaar; jaarlijks uitbetaald.
- Voor wie? natuurlijke personen, privaatrechtelijke rechtspersonen en besturen; met type 2/3/4 NBP

1. Basissubsidie

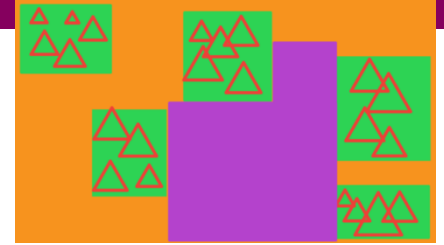
Natuurstreefbeeld	Bedrag per jaar in €/ha	PAS-relevant Bedrag per jaar in €/ha
1130	17	20
1140	16	18
1310/1330 – binnendijks	152	171
1310/1320/1330 – buitendijks	220	247
2110/2120	43	49
2130/2150/2170	430	483
2160	84	94
2190	1460	1643
2310/2330	539	607
3110/3160	53	60
3130/3140/3150	153	172
3260/3270	16	18
4010/7150	443	498
4030	447	503
5130	400	451
6120	656	738
6210	1118	1258
6230	1013	1139

Voorbeeld: privé eigenaar met 90ha

- Een private eigenaar bezit een gebied van 90 hectare bestaande uit een mozaïek van naalddhoutaanplantingen (55 ha), heide (20 ha) en schrale graslanden (15 ha).*

Voorbeeld: privé eigenaar met 90ha

Keuze van de beheerder

- Type 1 NBP:

Dunning + verjonging naaldhout

€0 /ha /jaar (+houtopbrengst)

- Type 2 NBP:

30 ha naaldhout → zure eikenbossen 9120

€63 /ha /jaar (+houtopbrengst)

- Type 3 NBP:

55 ha naaldhout → zure eikenbossen 9120

€63 /ha /jaar (+houtopbrengst)

20 ha heide → droge heide 4030

€503 /ha /jaar

15 ha grasland → heischraal grasland 6230

€1139 /ha /jaar

2. Aanvullend: bosomvorming

- Forfaitair bedrag van €140/ha (+ jaarlijkse indexering)
- Voorwaarden
 - Nu: homogeen bosbestand met max. 20% inheemse boomsoorten
 - Omvorming naar bosnatuurstreefbeeld (naar ppms/ppmb: min. 60 jaar oud)
 - Terrein niet verworven met overheidsmiddelen
 - Omvorming start binnen de 2 jaar
- Wordt toegekend voor 6 jaar; jaarlijks uitbetaald. Verleend voor max. 12 jaar.
- Voor wie? natuurlijke personen, privaatrechtelijke rechtspersonen; met type 2/3/4 NBP; 1x per terrein

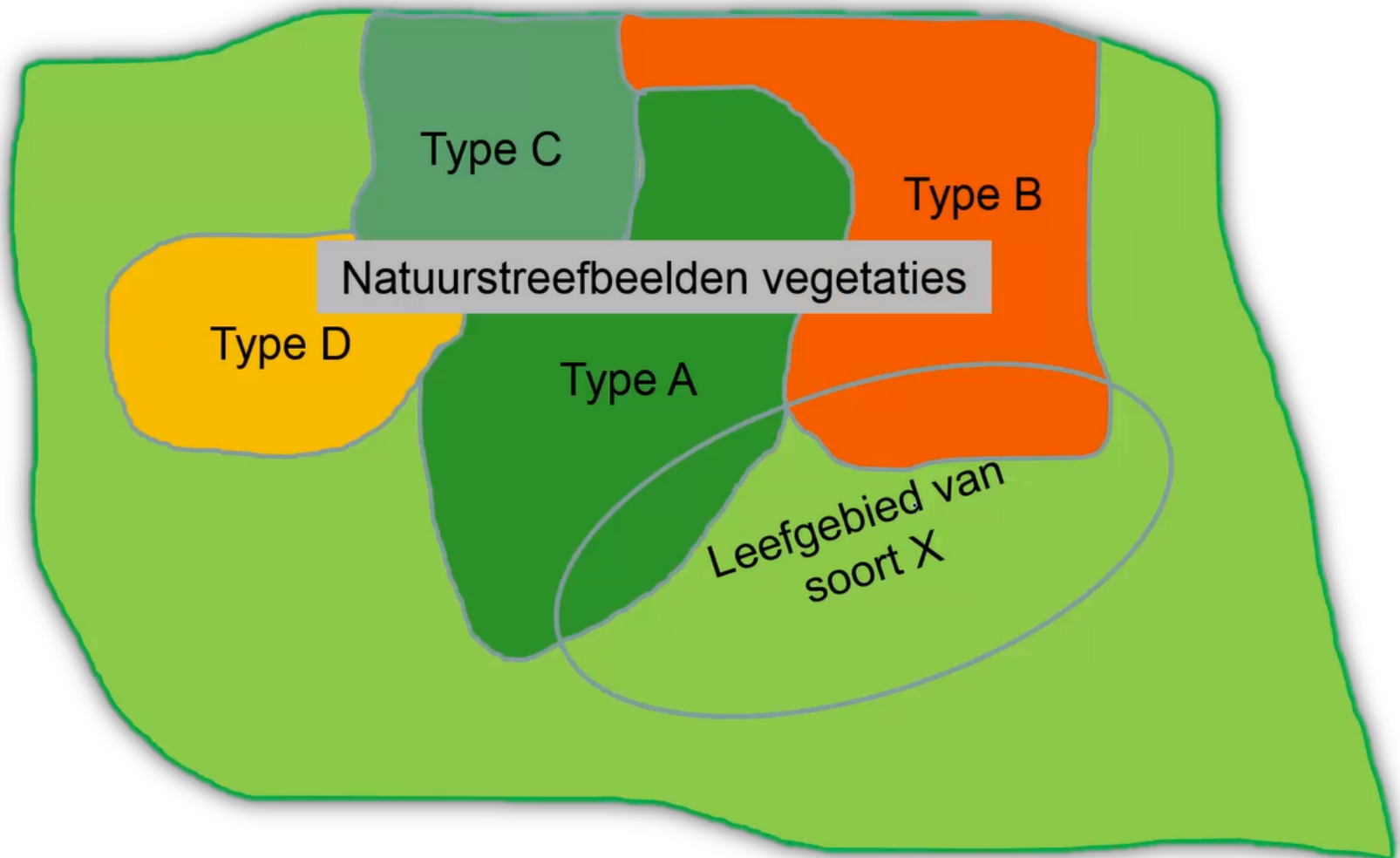
Inheemse soorten

Aalbes	Gele kornoelje	Kraakwilg	Wegedoorn
Beklierde heggenroos	Geoorde wilg	Kruipwilg	Wilde appel
Beuk	Geoorde wilg x grauwe wilg	Kruisbes	Wilde gagel
Bindwilg	Gewone esdoorn	Mispel	Wilde kardinaalsmuts
Bosroos	Gewone vlier	Ratelpopulier	Wilde liguster
Boswilg	Gladde iep	Rode kornoelje	Wilde lijsterbes
Boswilg x grauwe wilg	Grauwe abeel	Ruwe berk	Wilde peer
Brem	Grauwe wilg	Ruwe iep	Wintereik
Duindoorn	Grove den	Schietwilg	Winterlinde
Duinroos	Haagbeuk	Schijnviltroos/ruwe viltroos	Zachte berk
Eenstijlige meidoorn	Hazelaar	Sleedoorn	Zoete kers
Egelantier	Heggenroos	Spaanse aak	Zomereik
Es	Hollandse linde	Sporkehout	Zomerlinde
Europese vogelkers	Hondsroos	Taxus	Zwarte bes
Fladderiep	Hulst	Trosvlier	Zwarte els
Gaspeldoorn	Jeneverbes	Tweestijlige meidoorn	Zwarte populier
Gelderse roos	Koraalmeidoorn		

3. Aanvullend: behoud en verbetering van soorten

- Extra maatregelen voor leefgebieden van soorten (bovenop basissubsidie)
- Forfaitair bedrag voor bepaalde soortengroepen (+ jaarlijkse indexering)
- Technische voorwaarden (BVR Bijlage 2)
- Wordt toegekend voor 6 jaar; jaarlijks uitbetaald.
- Voor wie? natuurlijke personen, privaatrechtelijke rechtspersonen en besturen; met type 2/3/4 NBP

3. Aanvullend: behoud en verbetering van soorten

3. Aanvullend: behoud en verbetering van soorten

Pakket	Maatregelen	Soortengroep	Bedrag per jaar
1	Onderhoud van greppels met het oog op slikranden	1	0,3 euro per meter
2	Onderhoud van kleine landschapselementen: haag	2+3+4+8	1,5 euro per meter
3	Onderhoud van kleine landschapselementen: houtkant	2+3+4+8	25 euro per are
4	Onderhoud van kleine landschapselementen: knotbomen	2+8	1,5 euro per boom
5	Onderhoud van kale bodem – microschaal	2+3+4+5+6	25 euro per are kale bodem
6	Gefaseerd maaien omwille van ongewervelden	2+3+4+5+6+8	110 euro per ha
7	Hakhout- of middelhoutbeheer	6+7+8+9	100 euro per ha
8	Ruimen van poelen die kleiner zijn dan 100m ²	12	70 euro per poel
9	Ruimen van poelen die groter zijn dan 100m ² en maximaal 300m ² zijn	12	125 euro per poel
10	Ruimen van poelen die groter zijn dan 300m ²	12	175 euro per poel
11	Traditioneel vijverbeheer kleiner dan 3 ha, met uitsluiting van het ruimen van slib	10+11+12+13	580 euro per vijver
12	Traditioneel vijverbeheer groter dan 3 ha, met uitsluiting van het ruimen van slib	10+11+12+13	860 euro per vijver
13	Maaien bij traditioneel vijverbeheer	11+12+13	1850 euro per ha

3. Aanvullend: behoud en verbetering van soorten

Soorten-groep	Ecoprofiel	Soorten
1	Vogels van natte graslanden	Kleine zilverreiger, steltkluut, kempiaan, kluut, tureluur, kwartelkoning, wulp, grutto, watersnip
2	Dieren van structuurrijke graslanden in een kleinschalig landschap	Kwartelkoning, grauwe klauwier, grasmus, graspieper, paapje, haas, argusvlinder, oranje zandoogje, steenuil, geelgors, vleermuizen, roodborsttapuit, gouden tor, braamsluiper
3	Dieren van natte, structuurrijke graslanden, ruigtes en grote zeggen	Zeggenkorfslak, moerassprinkhaan, zompsprinkhaan, bosrietzanger, dwergmuis, watersnip, sprinkhaanzanger
4	Dieren van grote heide-, duin- en graslandcomplexen	Gladde slang, tapuit, levendbarende hagedis, roodborsttapuit, adder
5	Dieren van schraal grasland	Aardbeivlinder, veldkrekel, veldparelmoervlinder, kleine parelmoervlinder, klaverblauwtje, bruin dikkopje, grauwe klauwier
6	Dieren van kleinschalige structuurrijke heiden	Blauwvleugelsprinkhaan, gentiaanblauwtje, groentje, heideblauwtje, heivlinder, knopsrietje, kommavvlinder, negertje, snortikker, heidesabelsprinkhaan, zadelsprinkhaan, levendbarende hagedis, roodborsttapuit, gladde slang, nachtzwaluw, boompieper, boomleeuwerik
7	Dieren van voedselarme bos- en heidecomplexen	Nachtzwaluw, boomleeuwerik, boompieper, vleermuizen
8	Dieren van lichtrijke bossen, mozaïeklandschappen, bosranden en zomen	Vliegend hert, Spaanse vlag, hazelmuis, eikelmuis, grote weerschijnvlinder, bont dikkopje, keizersmantel, kleine ijsvogelvlinder, eikenpage, bruine eikenpage, hazelworm, gekraagde roodstaart, bonte vliegenvanger, goudvink, vleermuizen, gouden tor

4. Aanvullend: opvolging van resultaatindicatoren

- Code goede praktijk monitoring
- 20 euro/ha natuurstreefbeeld, per jaar.
+ 50 euro/ha, voor inventariseren soorten
+ 150 euro per gemeten peilbuis
- Jaarlijkse indexering
- Wordt toegekend voor 6 jaar; jaarlijks uitbetaald.
- Voor wie? natuurlijke personen,
privaatrechtelijke rechtspersonen en besturen;
met type 2/3/4 NBP

Code goede praktijk monitoring

- Bepaalt per natuurstreefbeeld verplichte + mogelijke methode voor beheermonitoring
- Bepaalt welke soorten in aanmerking komen voor inventariseren
- 4 methodes
 - Basis = jaarlijks registreren uitgevoerde werken + 6-jaarlijkse beheerevaluatie op niveau natuurstreefbeeld
 - Basis + opvolgen met indicatorlijsten
 - Basis + opvolgen grond- en/of oppervlaktewaterpeilen
 - Inventariseren van soorten via gestandaardiseerde vangst- of telmethode
- 6-jaarlijks een kwalitatieve evaluatie per natuurstreefbeeld
- Bijsturing of niet? Wordt samen met ANB beslist
- www.natuurenbos.be/beleid-wetgeving/natuurbeheer/natuurbeheerplan/het-nieuwe-natuurbeheerplan-geldig-van-28102017-6

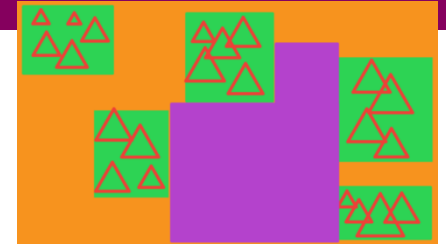
5. Aanvullend: onbeheerde climaxvegetaties

- Onbeheerde climaxvegetaties = natuurstreefbeelden procesgestuurde natuur
- 175 euro/ha
- Of 325 euro/ha indien
 - Bosbestand > 100 jaar
 - Streefbeelden op voedselrijke bodems met een potentieel hoge opstandwaarde
- Jaarlijkse indexering
- Wordt toegekend voor 6 jaar; jaarlijks uitbetaald.
- Voor wie? natuurlijke personen, privaatrechtelijke rechtspersonen en besturen; met **type 4 NBP**

6. Terreinen toegankelijk maken en houden

- €70/ha voor 1ste jaar; daarna €40/ha (+jaarlijkse indexering)
- €120/ ha voor speelzone, bivakzone, hondenzone of vrij toegankelijke zone
- Voorwaarden
 - Oppervlakte terrein ten minste 5ha
 - Alle wegen in de TR hele jaar gratis toegankelijk
 - Max. 2 maanden ontoegankelijk voor openbare veiligheid; Max. 5 maanden ontoegankelijk voor fauna en flora
- Wordt toegekend voor 6 jaar; jaarlijks uitbetaald.
- Voor wie? natuurlijke personen, privaatrechtelijke rechtspersonen en besturen; met NBP en toegankelijkheidsregeling (TR)

Voorbeeld: privé eigenaar met 90ha

Keuze van de beheerder

- Type 1 NBP:

Dunning + verjonging naaldhout

€0 /ha /jaar (+houtopbrengst)

Ruiterpad

€70/ha (jaar 1); daarna €40/ha

- Type 2 NBP:

30 ha naaldhout → zure eikenbossen 9120

€63 /ha /jaar (+houtopbrengst)

Aanleg wandelpad door graslanden

€70/ha (jaar 1); daarna €40/ha

- Type 3 NBP:

55 ha naaldhout → zure eikenbossen 9120

€63 /ha /jaar (+houtopbrengst)

20 ha heide → droge heide 4030

€503 /ha /jaar

15 ha grasland → heischraal grasland 6230

€1139 /ha /jaar

Aanleg wandelpad door graslanden

€70/ha (jaar 1); daarna €40/ha

Eenmalige subsidies bij natuurbeheerplan

A. Opmaak van natuurbeheerplan

- **Investeringsen**

- B. Projectsubsidies natuur

- C. Restfinanciering LIFE-programma

- **Aankoopsubsidies**

- D. Aankoop van grond met het oog op erkenning als natuurreservaat

- E. Aankoop van grond met het oog op bebossing ervan

- **Openstelling van terreinen**

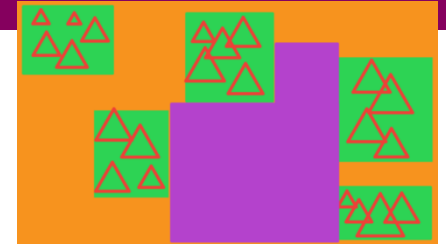
- F. Projectsubsidies openstelling

G. Subsidies (her)bebossing

A. Opmaak van natuurbeheerplan

- €100/ha voor oppervlakte van terrein
- + €100/ha voor oppervlakte natuurstreefbeelden
- + €25/ha voor 3-5 eigenaars of €50/ha voor 6-10 eigenaars of €75/ha voor >10 eigenaars
- Jaarlijkse indexering
- Voorwaarden
 - Minstens 5ha
 - NBP indienen binnen 3 jaar na verkenning
 - Voor opmaak of wijziging; 1x per NBP
- Voor wie? natuurlijke personen, privaatrechtelijke rechtspersonen en besturen; voor type 2/3/4 NBP

Voorbeeld: privé eigenaar met 90ha

Keuze van de beheerder

- Type 1 NBP: **geen subsidies opmaak**

Dunning + verjonging naaldhout	€0 /ha /jaar (+houtopbrengst)
Ruiterpad	€70/ha (jaar 1); daarna €40/ha

- Type 2 NBP: **€9000 + €3000**

30 ha naaldhout → zure eikenbossen 9120	€63 /ha /jaar (+houtopbrengst)
Aanleg wandelpad door graslanden	€70/ha (jaar 1); daarna €40/ha

- Type 3 NBP: **€9000 + €9000**

55 ha naaldhout → zure eikenbossen 9120	€63 /ha /jaar (+houtopbrengst)
20 ha heide → droge heide 4030	€503 /ha /jaar
15 ha grasland → heischraal grasland 6230	€1139 /ha /jaar
Aanleg wandelpad door graslanden	€70/ha (jaar 1); daarna €40/ha

B. Projectsubsidies natuur

- Via projectoproep door ANB: tot 30 april 2018
- Voor grote inrichtingswerken
- Totale aangetoonde kost van ten minste €3000
 - (waarvan max. 10% en max. €5000 voor voorbereiding en begeleiding van de werken)
 - 50% gesubsidieerd voor type 2 NBP (75% PAS-relevant)
 - 80% gesubsidieerd voor type 3 NBP (90% PAS-relevant)
 - 90% gesubsidieerd voor type 4 NBP (95% PAS-relevant)
- Voor wie? natuurlijke personen, privaatrechtelijke rechtspersonen en besturen; met goedgekeurde verkenning en binnen de 3 jaar NBP type 2/3/4 indienen
- www.natura2000.vlaanderen.be/projectsubsidies-natuur

D. Aankoopsubsidie: grond als natuurreservaat

- Bedrag =
 - 90% van aankoopbedrag van schijf tot €10.000
 - 80% van aankoopbedrag van schijf tot €15.000
 - 70% van aankoopbedrag van schijf tot €20.000
 - Enz.
- Voorwaarden
 - Verkoopovereenkomst afgesloten
 - Geen (mede-)eigendom van een overheid
 - Conform managementplan Natura 2000
 - Doelmatigheidstoets
 - Geen vervreemding van het perceel
- Voor wie? natuurlijke personen, privaatrechtelijke rechtspersonen; met NBP type 4; binnen 2/4 jaar wijziging NBP indienen

E. Aankoopsubsidie: grond voor bebossing

- Via projectoproep door ANB: tot 30 april 2018
- Bedrag = 60% van aankoopbedrag
- Voorwaarden
 - Min. aaneengesloten oppervlakte van 0,5ha
 - Bestemming 'bos', 'overig groen' of 'reservaat en natuur' of in SBZ
 - Geen natuurwaarden onverenigbaar met bebossing
- Voor wie? natuurlijke personen, privaatrechtelijke rechtspersonen en besturen; binnen 3 jaar (wijziging) NBP type 2/3/4 indienen, met toegankelijkheidsregeling
- www.natuurenbos.be/projectsubsidies-aankoop

F. Projectsubsidies openstelling

- Via projectoproep door ANB: tot 30 april 2018
- Bedrag: totale kosten min. €2000 tot max. €30.000
 - 80% van bedrag voor natuurlijke personen en privaatrechtelijke rechtspersonen
 - 50% van bedrag voor besturen
- Voorwaarden
 - Goedgekeurde toegankelijkheidsregeling (TR)
 - Gratis toegankelijk
- Voor wie? natuurlijke personen, privaatrechtelijke rechtspersonen en besturen; met NBP + TR
- www.natuurenbos.be/projectsubsidies-openstelling

G. Subsidies (her)bebossing

- Voorwaarden
 - bebossing conform wetgeving (adviezen, vergunningen, akkoord verpachter)
 - min. oppervlakte 0,5 ha (0,25 ha bij bebossing als aansluitend bij bestaand bos en bebossing dient als bosrandontwikkeling)
 - bebossing: uitsluitend met inheemse soorten of populier + inheemse soorten, alle soorten standplaatsgeschikt, min. 2 soorten (3 als > 1ha)
 - herbebossing: uitsluitend met inheemse soorten, alle soorten standplaatsgeschikt, min. 2 soorten (3 als > 1ha)
 - 25 jaar
- Voor wie? natuurlijke personen, privaatrechtelijke rechtspersonen of andere; met NBP binnen 4 jaar na aanvraag eerste schijf

G. Subsidies (her)bebossing

	Bebossing	Herbebossing
Kosten beplanting	3500 €/ha	3000€/ha
Aanbevolen herkomsten	Aandeel plantgoed AH * aantal ha * 250€	Aandeel plantgoed AH * aantal ha * 250€
Wildbescherming collectief	350€/100m raster	235€/100m raster
Wildbescherming individueel	0,65€/ apart beschermingsstuk	0,45€/ apart beschermingsstuk
Onderhoud (12 j, landbouwers)	185€/ha/j de eerste 5 jaar; daarna 75€/ha/j	-
Inkomstenverlies (12 j, landbouwers)	800€/ha/j	-

Fiscale maatregelen

Vrijstellingen bij natuurbeheerplan	Type 2	Type 3	Type 4
Erfbelasting	50%	75%	100%
Schenkelasting	75%	100%	100%
Verkooprecht			100%
Onroerende voorheffing			100%

Rekenblad & handleiding

ENKEL DE GEKLEURDE VAKKEN OF KOLOMMEN INVULLEN! DE REST WORDT AUTOMATISCH BEREKEND							
GBN subsidies							
Subsidieoverzicht bij goedkeuring natuurbeheerplan (NBP)							
BASISDATA							
nr natuurbeheerplan							in te vullen door het ANB
naam natuurbeheerplan							in te vullen door het ANB
type natuurbeheerplan							
goedkeuringsdatum NBP (1ste goedkeuring)							in te vullen door het ANB
datum indiening subsidieaanvraag							in te vullen door het ANB
goedgekeurde 1ste schijf subsidie voor opmaak natuurbeheerplan	€ 0,00						in te vullen door het ANB
naam indiener							
hoedanigheid							
aantal eigenaars, betrokken bij realisatie van het NBP							
adres: straat + nr							
postcode + gemeente							
e-mail							
rekeningnummer (IBAN)							
BIC code							
naar rekeninghouder (indien verschillend van indiener)							
rijksregisternummer of ondernemingsnummer							
totale oppervlakte NBP	0						
percentage tot doel gesteld natuurstreefbeeld	type twee nvt	type drie nvt	type vier nvt				
	Subsidie_JAAR 1 (niet geïndexeerd)	Subsidie_JAAR 2 (niet geïndexeerd)	Subsidie_JAAR 3 (niet geïndexeerd)	Subsidie_JAAR 4 (niet geïndexeerd)	Subsidie_JAAR 5 (niet geïndexeerd)	Subsidie_JAAR 6 (niet geïndexeerd)	
Subsidie voor de opmaak van een natuurbeheerplan (excl. 1ste schijf)	<5ha, geen financiering	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Totale éénmalige subsidie/ geen financiering	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00

[SUBSIDIE_overzicht](#)
[NBP_doelen](#)
[TOEGANKELIJKHEID](#)
[NBP_maatregelen_soorten](#)
[SUBSIDIE_per beheereenheid](#)

Gereed

www.natuurenbos.be/beleid-wetgeving/natuurbeheer/natuurbeheerplan/het-nieuwe-natuurbeheerplan-geldig-van-28102017-5

Rekenblad & handleiding

Natuurbeheerplan

+ Natuurbeheerplan

+ Het nieuwe Natuurbeheerplan (geldig van 28/10/2017)

- + Algemeen beleidskader & informatie
- + Natuurbeheerplannen inzien
- + Subsidies, voordelen en engagementen

+ Natuurbeheerplan maken

- + Algemeen
- + Natuurstreefbeelden
- + Deel 1: verkenning
- + Delen 2 tot 5: definitief plan
- + Erkenning als natuurreservaat

+ **Formulieren, fiches en informatieve documenten** >

- + Natuurbeheerplan uitvoeren
- + Natuurbeheerplan opvolgen (monitoring) en evaluatie
- + Natuurbeheerplan wijzigen of opheffen
- + Beroepsmogelijkheden
- + Overgangsmaatregelen voor goedgekeurde

Formulieren, fiches en informatieve documenten

Formulieren Deel 1 Verkenning

- > [Formulier natuurbeheerplan type 1, deel 1 Verkenning \(doc - 780 KB\)](#)
- > [Formulier natuurbeheerplan type 2-4, deel 1 Verkenning \(doc - 786 KB\)](#)
- > [Draaiboek voor het invullen van het formulier natuurbeheerplan type 2-4, deel 1 Verkenning \(pdf - 125 KB\)](#)
- > [Formulier erkenning natuurreservaat \(doc - 773 KB\)](#)

Standaardfiches Deel 2 Inventarisatie

- > [Natuurbeheerplan type 1, delen 2-5 inventarisatie standaardfiches \(zip - 4.43 MB\)](#)
- > [Natuurbeheerplan type 2 tot 4 inventarisatie standaardfiches \(zip - 7.02 MB\)](#)
- > [Natuurbeheerplan type 2 tot 4 fiches kwaliteitsbeoordeling \(zip - 5.15 MB\)](#)

Invulformulier Delen 3 tot 5 Doelstellingen, maatregelen en opvolging

Alleen voor kleinschalige natuurbeheerplannen voor leefgebied van een soort:

- > [Formulier natuurbeheerplan type 2-4, delen 3 tot 5 fiche per beheereenheid \(doc - 785 KB\)](#)

Rekenblad subsidies

- > [Download het rekenblad subsidies \(xls - 1.13 MB\)](#)
- > [Download de handleiding bij het rekenblad subsidies \(pdf - 238 KB\)](#)

www.natuurenbos.be/beleid-wetgeving/natuurbeheer/natuurbeheerplan/het-nieuwe-natuurbeheerplan-geldig-van-28102017-5

Jaarlijks terugkerende subsidies bij natuurbeheerplan

- **Beheermaatregelen voor realisatie van natuurstreefbeelden (type 2/3/4 NBP)**
 1. Basissubsidie
 2. Aanvullend: bosomvorming
 3. Aanvullend: behoud en verbetering van soorten
 4. Aanvullend: opvolging van resultaatindicatoren
 5. Aanvullend: beheer van het natuurstreefbeeld onbeheerde climaxvegetaties
- **Openstelling van terreinen**
 6. Terreinen toegankelijk maken en houden
 7. Werking van onthaalpoorten

**Reken
-blad**